

karkerên hemû welatan û gelên bîndest yekbin!

NIŞTIMAN

SERBIXWEBÛN

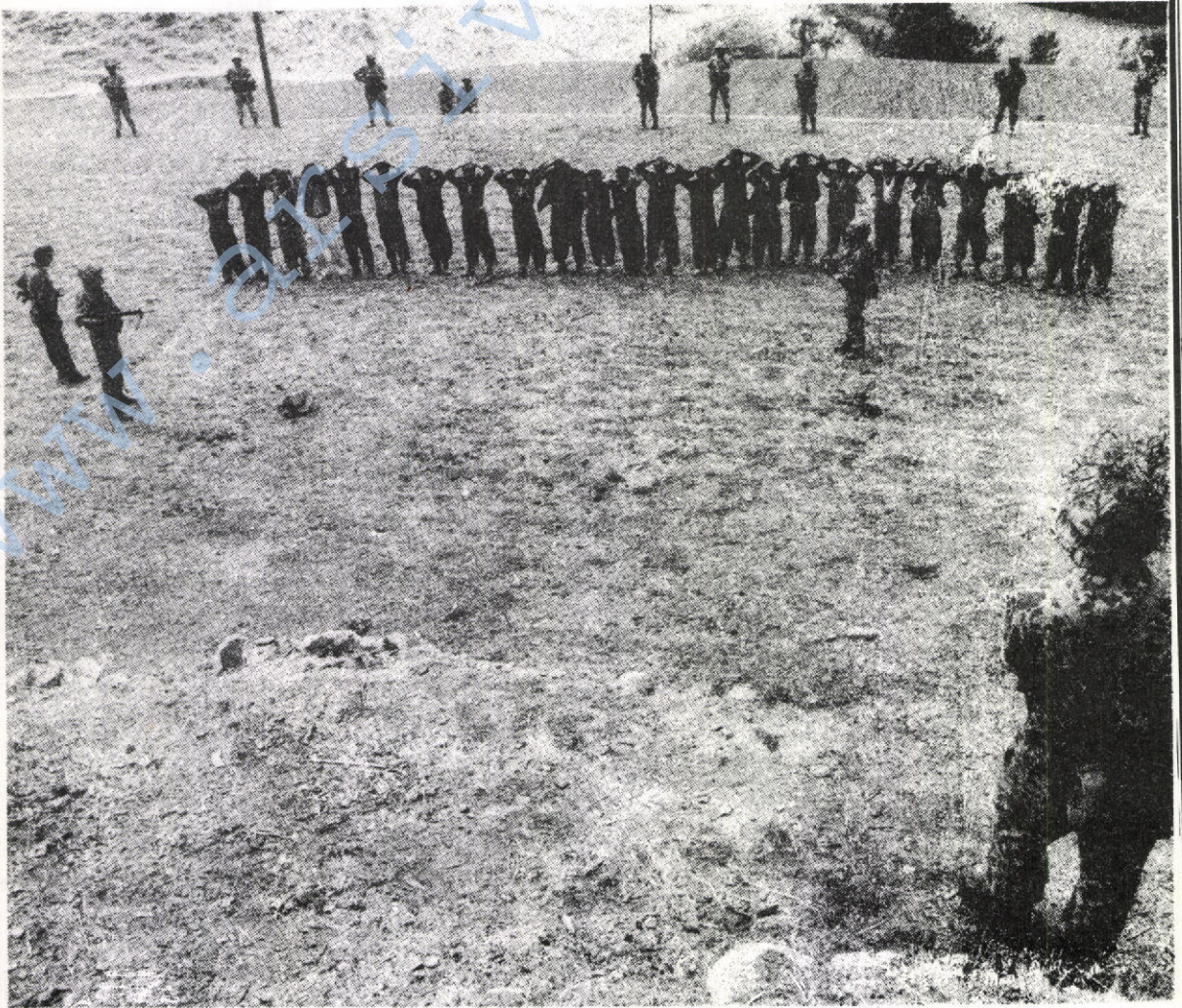
DEMOKRASÎ

SOSYALÎZM

YEKÎTÎ

ÇILEYA PEŞÎN 1984 Hejmar: 8

BIMRE KOLONYALÎZM

BIMRE HOVÎTÎ !

OKUYUCU MEKTUPLARI

Değerli yoldaşlar !

Moskova'da okuyan Kürdistan'lı öğrenciler, "Hitler faşizmine karşı Sovyet halkının kazandığı zaferin Kürdistan Ulusal Kurtuluş hareketi üzerindeki etkisi" adlı bir seminer düzenlediler.

Seminere Kürdistan'lı öğrencilerden başka diğer ülkelerden de öğrenciler davet edilmişlerdi.

Seminerin açılışı, Hitler faşizmine, sömürü ve baskı düzenine ve Kürdistan'daki sömürü ve baskı düzenine karşı verilen mücadelede şehit düşenlerin anısına bir dakikalık saygı duruşmasıyla yapıldı. İlk konuşma, Hitler faşizmine karşı Komünist cephe- de savaşan bir misafire verildi. Konuşmacı, faşizme karşı Komünistlerin üstün fedakarlıklarla dolu savaşımını ve kendi anlarını sıcak bir şekilde dile getirdi. Anti-faşist savaş cephelerinden bir kısmını (Moskova önündeki cepheler, Stalingrad cephesi vd.) detaylı bir şekilde anlattıktan sonra, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketine olan dayanışmasını belirterek konuşmasını noktaladı.

İkinci konuşmayı bir Kürt öğrenci yaptı. Konuşmasında; ilk sosyalist ülke SSCB'ne karşı Hitler faşizminin saldırganlığını, savaş neticesi ise; SSCB'nin nasıl zafer kazandığını ve bir kısım Avrupa ülkelerinde gerçekleşen devrimleri anlattı. Konuyla bağlantılı bir şekilde anti-faşist savaşımında Sovyet Kürtlerinin kahramanlıkları anlatıldı. Bilindiği gibi birçok Sovyet Kürdü kahramanlı ünvanlarına sahiptirler.

Sovyet halkının faşizme karşı mücadelesinin ülke dışındaki etkisi bölü-

münde; Kızıl Ordunun da yardımıyla kurulan Mahabad Kürt Cumhuriyeti'nin ve Cumhuriyetin bir yıla yakın bir süre zarfında halka yönelik hizmetleri anlatıldı.

Konuşmacı daha sonra; ilk Kürt Cumhuriyeti'nin kurulmasından önceki ve sonraki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketlerini anlattı.

Kürdistan'ın jeo-politik, sosyo-ekonomik bölümünde ise; M. E. Gasratyan (1) ve M. Lazeryef (2) ten alıntılar geniş bir şekilde yer almaktaydı.

Günümüzde Kürdistan'daki durum üzerine adlı bölümde; Irak ve İran'daki gerici-diktatör rejimlerin Kürt halkına karşı sömürü ve baskı temelindeki uygulamaları, Türkiye'de 12 Eylül 1980 tarihinde faşist cuntanın iktidarı gaspetmesinden sonraki uygulamaları ve bu uygulamalara karşı Kürt halkının İran ve Irak Kürdistan'ındaki silahlı mücadele ve Türkiye ile Suriye Kürdistan'ında politik düzeyde verilen mücadele detaylı bir şekilde anlatıldı.

Konuşmanın son bölümünde, KUKH'ne dost ve düşman güçler belirlendikten sonra, günümüzde Kürdistan'da mevcut devrimci güçlerin dağılımı durumuna son verilerek, Kürdistan'daki Ulusal Kurtuluşçu güçlerin birliği önemle vurgulandı.

Konuşmanın bitiminden sonra soru-cevap bölümüne geçildi...

Seminerin yapıldığı salon, afiş, pankart ve sloganlarla tamamen süslenmişti.

Hiçbir örgüt ayrıcalığının tanınmadığı ve tamamen demokratik bir şekilde yapılan seminer, izleyiciler

üzerinde olumlu ve kayda değer bir etki bıraktı.

(1) M.E. Gasratyan: Doğu bilimleri Enstitüsünde Tarih Bilimleri doktorudur. Günümüze dek Kürdistan sorunu ile ilgili birçok makalesi ve kitapları yayımlanmıştır.

"Doğu ülkelerinde Ulusal Sorun" adlı kitapta yayınlanan bir makalesinde (Rusça baskı, Sayfa 218) Kürdistan'ı sömürge bir ülke olarak belirlemektedir...

(2) M.Lazeryef: Doğu Bilimleri Enstitüsünde Tarih Bilimleri doktorudur. Kürtler ve Kürdistan üzerine birçok makale ve kitap yazmıştır. "Asya ve Afrika Bugün" adlı dergide (1983'teki 12 no'lu dergi) yayımlanan "Kürtler ve Kürt sorunu" adlı makalesi en son yayınlanan makalesidir. Ayrıca 1984'ün Eylül ayında basımı tamamlanan "Kürtler" adlı kitabın yazarı A.M.Menteşşvili, M.Lazeryeften hayli alıntılar yapmıştır. R.H

22.10.1984

—JI BO KOVARA NIŞTIMAN—

Di vê nivîsara xwe de dixwazim çend gotinan li ser hunermendên Kurdan binivîsînim. Bi piranî ez dixwazim pê nûsa xwe dirêjî hozan û dengbêjan bikim.

Ez dizanim wê li hinekan zor bê, lê mixabin rastî tehl in.

Gotinek heye; dibêjin "Dijmin şêrîn, dost tehl dibêje".

—HOZAN Û XEBAT—

Hozan: Çaxa meriv hozan dibêje, ji gelek kesan re gotineke hêsan tê ghiştin. Gelek ji me ferq li navbera hozan û dengbêjan hê cuda ne kirine. Hozanan û dengbêjan dikin yek. Hema heçî rahişt tembûrê û çend kilam gotin "dengbêj" an jî "hozan" dibêjin. Hozanî ne tişteki hêsanîye. Karêki giran li ser milên hozanan e. Hozan ew kese ku "helbest, loxet (makam) û mûzîkê bi xwe çêbike". Meriv ji van kesan re kare bêje hozan ku, helbest, loxet û mûzîk afirandina keda wî be.

Kesê ku bi keda destê xwe, bi nûra çavên xwe bi hiş û ramana xwe helbest çêkiribin, bi loxet kiribin, ew di kasetekê de civandibin û berpeşî gelê xwe kiribin, meriv jê re dibêje "hozan".

Her dengbêjek nikare karê hozanekî bike û barê wî hilde ser milê xwe. Her dengbêj nikare ji ber xwe ve helbest û loxetan biafirîne, serê her kesî vî karê kûr û bi raman nakşîne.

Dengbêjek encex sitran û lawikên ku, di nava gel de hatibin gotin, an jî sitranên amadekirî kare bêje.

Hozanek kare karê dengbêjekî jî bike, lê dengbêj nikare karê hozanekî bike. Ferq û cudatî di vir de ye.

Hozanekî di welatekî bindest de gerek di helbest û xweşxanên (marş) xwe de derdê gel bîne ziman. Rastî û başiyê bîne ziman, riya rast, riya xelasiyê şanî gel bide, wan şiyar bike, wan zana bike, bîr û baweriyaya netewî têxe serê wan, ji gel re bibe rêber. Serxwegirtî (erk, wezîfe) ya hozanekî ev e.

Lê gerek em vê ji ber çavên xwe nebin. Çaxa hozanek vî karê giranbîha bi çîh bîne û derdê miletê xwe bi şêwe riyekê rastîn bîne ziman, rê

şanî wan bide. Gerek ew hozan nekeve nexweşiyaya mezinatî û pozbilindiyê. Xwe mezin nebîne û nekeve nava nexweşiyên ku, hunermendên burjuwazî di nav de ne. Xwe mezin dîtî, ser giranî, xwe biha firotin, karê hunermend û dengbêjên ku ketine nava civak û nexweşiyên burjuwazî ne.

Hozan erka xwetînin çîh. Mezinbûn û piçûkbûn, hezkirin û hez nekirin di destê gelê me de ye. Gelê me wê vê biryarê bide. Heger hozanek hêjayê xebata xwe be wê gelê me wî xelat jî bike, mezin jî bike.

Ango hozanekî şoreşger, gerek ji heda xwe dernekeve, sincî (karakter) yekî şoreşgerî bi xwe re hilgire. Ger sinciyekî şoreşgerî bi hozanekî re tune be, dawîya wî hozanî nîne. Sincî, rolekî mezin di jiyana hozanan de dilîze. Gerek hozan, an dengbêjek, çawa ku bi nav û dengê xwe, xwe bi gelê xwe dabe pejirandin (qebulkirin) her wiha gerek bi sincî û şexsiyeta xwe jî, xwe bide qebulkirin. Bibe nîşank jî bo gelê xwe.

Van gotinên jorîn bê guman ji bo hozan û dengbêjên şoreşger derbas dibin ku, îro piraniya hozan û dengbêjên me bi vî navî derketine rê.

Hozan û dengbêj zimanê gel in. Bilbilên welat in. Em dibêjin zimanê gel in, ji ber ku zimanê gel in divê ji sincî, gerdîş (adet) û livandina wî gelî dernakevin der. Wan biparêzin. Li vajayî (ters) wê livandinê nemeşin. Nemaze (bilhassa) hozan û dengbêjên derwayî welat ku, li welatên biyanîyê dijîn gerek bala xwe baş bidin van hebûnên ber bi çav. Gerek sincî, rastî, rabûn û rûniştina gelê xwe di şexsiyeta xwe de kom bikin, da ku ji biyaniyan re bibin nunêr (temsilci) û nîşanek ya gelê xwe, daku biyanî, di şexsiyeta wan de, sincî, gerdîş, rabûn û rûniştina gelê Kurd bibinin.

Ez dixwazim çend gotinan li ser hozan û dengbêjên Kurd ku, li Ewropayê dijîn binitirînim.

Ji ber gelek sedeman, îro piraniya hozan û dengbêjên Kurd ku, meriv kare bi tiliyan bihijmêre, li welatên Ewropa kom bûne û piraniyan wan di rewşekî dijwar û tehl de dijîn.

Me got; rewşa hozan û hünermendên me li Ewropa xirab e û di tehlîyê de dijîn. Rast e! Hünermendên me ji hev tar û mar in. Her yek ketiye nava rêxistinekê û ber devkiya wê rêxistinê dikin.

Rast e! em nabêjin bila hozan û dengbêj nekevin nava partî an rêxistin. Lê gerek hozan malê gelê xwe be, ne malê partiyekî be. Ji bo gel biqîre, ne ji bo partiyê. Heger ew tenê ji bo partiyê biqîre, bê guman tenê dibe malê partiyê, tenê merivên wê rêxistinê wî guhdarî dikin. Yê li dijî wê dîtî wî guhdar nakin. Bi vî awayî ew di nava gel de belav nabe û di çîhekî teng de dimîne.

Hozanek gerek dîtina rast, dîtina ku, ji bo welatê wî baş be, biparêze, bibe ber devkê gelê xwe ne yê hêzekî. Li ev nayê vê manê ku, meriv nebe dilxwazê hêzekê.

Di vî warî de kêmasiya rêxistinê jî pir e. Heta îro tu rêxistin li hünermendên nebûn xwedî. Tenê ew ji bo xwe xebitandin û hê jî dixebitînin. Ew nekirin yek û ev jî bû sedema perçebûn û bi tenê mana hünermendên Kurdan.

Çaxa hozanek bê xwedî bimîne, bê guman ew bê hemdê xwe an jî ji bê gavî (mecburi) dikeve nava çewtî û çepeliyên burjuwazî. Gelek ji wan xwe wenda dikin. Ji bo debara jiyana xwe diçin. Di çîhê xerab de bi peran li tembûrê dixin an jî dikevin nava çepeliyên cudatir. Lê, bêxwedîtî meriv dixê nava çepeliyên cûrbecûr.

(Dûmahik di pel. 26'an de)

KÜRT HALKI KATLIAMLARA

BOYUN EĞMEYECEKTİR!

Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün halkımıza karşı başlattığı geniş çaplı katliam hareketinden günümüze kadar yaklaşık üç ay gibi bir zaman geçti. Aradan geçen sürenin uzamasına doğru orantılı olarak, operasyon ile ilgili haberler de kamuoyundaki güncelliğini kaybetmeye yüz tuttu. Bunun böyle olmasının bir nedeni de diğer nedenlerin yanında- sömürgeci, askeri-faşist yönetimin operasyon bölgesine giriş-çıkışları tamamıyla kontrol altında bulundurmasındandır. Sivil halkın bölgeye giriş-çıkışlarının yasaklanarak kontrol altına alınmasının yanında, son dönemlerde

tüm burjuva basın mensuplarının da bölgeye giriş-çıkışları yasaklanmış ve böylece operasyonun kamuoyu arasında mevcut faşist yönetime karşı yarattığı tepki önlenmek istenmiştir. Uzun dönem, operasyonlar sırasında "bölücüler" tarafından öldürülen "Kahraman Mehmetçikler" hakkında ırkçı-şoven duyguları körükleyici sansasyonel haberler yayınlayan burjuva basınının bir müddet sonra susturulması, Kürdistan'da daha önce gündemleşen katliam olayları sırasında takınılan tavırları hatırlatıyor insana!

Önce bölgeyi tümüyle kontrol al-

mak için, alanda bulunan askeri kuvvetlerini Ankara, Bolu, Kayseri ve bu gibi şehirlerden getirdiği özel yetiştirilmiş komando birlikleri ile takviye eden sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük katliama başladığı zaman, kamuoyundan olumlu yönde destek görebileceğini ümit ediyordu. Çünkü, geçmişte de bu tür olaylar yaşanmış ve her defasında istenilen sonuca gidilmiştir. Operasyonun "bölücülerini" temizleme ve onların "başını ezme" doğrultusunda gerçekleştirildiğini kamuoyuna duyurduğu zaman, yıllardır anti-kürt ideoloji ile yoğrulmuş ve zihinleri bu ideoloji-

nin meyveleri ile beslenmiş çevrelerin, bu defa da sessiz kalacağını ve hatta operasyonu destekleyeceklerini düşünen askeri-faşist diktatörlük, bundan dolayı ilk dönemlerde basın ve yayın kuruluşlarının olayı sansasyonel bir şekilde işlemesine ses çıkarmadı. Aynı amaca hizmet etmesi bakımından, faşist yönetim operasyon sırasında 15'in üzerinde asker ve subayın öldürüldüğünü hem kendi kamuoyuna, hem de dünya kamuoyuna açıklamakta bir sakınca görmüyordu. Dünya kamuoyuna, askerlerinin "bölücüler" tarafından katledildiğini ilan ederek, Kürt halkı üzerinde gerçekleştireceği katliam hareketinin haklılık gerekçelerini sunduğunu zanneden sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün planları kısa dönemde geri tepti.

Dört yıldır sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün yönetimi altında her türlü insanlık dışı baskı ve işkenceye maruz kalan, bu süre içinde onlarca evladının idam edilişine, yüzlerce sinin sokak ortalarında kurşunlanışına şahit olan; dört yıldır uygulanmakta olan ekonomik-politika ile aklıktan nefeslerine koku düşen işçi sınıfı ve emekçi halkın, yanbaşıda

toplular bir soykırım tehlikesi ile karşı karşıya olan Kürt halkı üzerindeki bu uygulamaları desteklemesi elbette ki düşünülemezdi. Türk işçi sınıfı, emekçi halk ve ilerici güçleri sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün

Kürt halkına karşı başlattığı bu yeni katliam hareketini nefretle kınadılar ve cuntanın en büyük beklentisi durumunda olan kamuoyu desteği sorununda insanlık düşmanlarını yalnız bıraktılar. Kürt halkı ise, tek kelime ile ülkenin dörtbir bucağından bu katliam hareketine karşı nefretini her vesile ile dile getirdi ve sömürgeci egemen güçlerle kıran-kırana

bir savaşın hazırlığı içinde olması gerektiğinin bilincine bir kez daha vardı.

Aynı şekilde, Orta-Doğu'daki ilerici-demokratik güçler başta olmak üzere, dünyanın dörtbir yanında ilerici-demokratik güç, kuruluş ve devletler, insan hakları savunucuları, din adamları vb. sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün Kürt halkına karşı başlattığı bu katliam hareketinin, insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğunu belirttiler ve katliama karşı tavır taktılar.

İşte; sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük, haberleşme ve iletişim organları aracılığıyla kamuoyuna duyurduğu sansasyonel haberlerin, gerek içerde ve gerekse dışarda ters tepki görmesinden sonradır ki, bu haberleri aniden kesintiye uğratmış ve basın-yayın üzerinde kesin ve sıkı bir sansür uygulamaya başlamıştır.

KÜRT HALKI SALDIRI VE KATLİAMLARA YABANCI DEĞİLDİR !

Kürt halkı, 17 Ağustos'ta başlayıp günümüze kadar devam eden bu saldırı hareketine benzer birçok saldırı ve katliam denemelerine, mücadele tarihinde çok kez karşılaşmıştır. Geçmişte de bu tür katliam denemeleri, Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinde söz konusu olmuş ve bu gün olduğu gibi, insanlık dışı her türlü vahşet uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Kürt halkına karşı, O'nu dörtbir yandan abluka altına düşmanları tarafından yöneltilen bu saldırılar, gerçekleştirilen bu vahşet uygulamaları elbetteki Kürt halkının "kötü bir kadere" sahip olmasından kaynaklan-

mıyor. Bunun böyle olmasının tarihi bir takım nedenleri vardır. Daha önce de sık sık bu nedenlere değindiğimizden, burada tekrar aynı noktaları belirtmeye gerek görmüyoruz. Saldırıların ve katliam denemelerinin temelinde, Kürdistan'ın sömürge konumunu koruyabilmek için, Kürt halkının varlığına karşı bir tehdit unsuru olan sömürgeci ve emperyalist emellerin yattığını söylemek yeterli olacaktır.

Kürt halkı ise, bağımsız bir Kürdistan'da özgürce bir yaşam sürdürebilmenin arzusuyla; düşmana inat, bitmiyor, tükenmiyor... Tüm katliamlara, saldırı ve insanlık dışı uygulamalara rağmen...

Sömürgeciler ve emperyalist güçler, dün de; Şeyh Sait, Dersim, Koçgiri, Zilan, Mahabad, güney-Kürdistan ve daha birçok yerde Kürt halkını bitirmek için; O'nu yoketmek ve tarih sayfalarından silmek için, var güçleriyle saldırdılar. Katliamlar, jenosidler gerçekleştirdiler. Yüzbinlerce insanı katlederek, oluk-oluk kan aktırlar. Zaten Kürt halkı da sömürgeci güçlerden başka bir şey beklemiyordu. Onun içindir ki, varlığını katliam, idam, işkence, sürgün ve daha nice baskı ve sömürü uygulamaları ile iç-içe günümüze kadar sürdürebilmiştir. Son saldırı hareketine bu yönüyle bakıldığında; Kürt halkının yabancı olmadığı sömürgeci uygulamaların, günümüz koşullarına göre modernleştirilerek daha barbarlaşmış biçiminin bir uzantısı olduğu görülecektir.

KÜRT HALKI DİRENECEKTİR !

Kürt halkının, mücadele tarihi sürecinde birçok kez varlığına yönelik tehlikelerle karşı karşıya kaldığını

yukarıda vurgulamıştık. Bu saldırı ve katliam hareketlerine karşı, Kürt halkının tek cevabı direnmek olmuştur. Sömürgeci, egemen güçler her katliam hareketi sırasında, Kürt sorununu ebedi olarak ortadan kadir-mak amacıyla var güçleriyle saldırmışlardır. Her saldırı sırasında, Kürt halkı varlığını korumanın en önemli koşullarından biri olan direniş silahına dört elle sarılmış ve böylece sömürgeci güçlerin emellerini kursaklarında bırakmıştır.

Dünya devrimler tarihi incelendiğinde, her mazlum halkın mücadele sürecinde direniş silahına sarıldığı görülecektir. Ülkeleri kendi sömürge denetimleri altına alarak, halklar üzerinde her türlü sömürü ve baskı mekanizmasını işleten egemen güçler; mazlum halkların en ufak bir demokratik hak istemine saldırı ve katliamlarla karşılık verdiklerinden, mazlum halklar da bu saldırı hareketlerine karşı kendi varlıklarını devam ettirmenin tek koşulu olarak direnme yolunu seçmişlerdir. Başlangıçta kendi varlığını korumasının bir koşulu olan direnme, süreç içinde mazlum halkları özgür geleceğe kavuşturmanın da bir aracı olmuştur. Bunun en güzel örneğini, 20. y. yılın son çeyreğinde Ulusal Kurtuluş Hareketlerine altın harflerle yazılı bir direniş armağan eden kahraman Vietnam halkı göstermiştir.

Kürt halkı da, şimdiye kadar mücadeleye sürecinde sürekli direnmesini bilmiş ve Vietnam halkının gösterdiği kahramanlıklardan geri kalmayacak bir düzeyde direniş örnekleri sunmuştur. Eğer Kürt halkı, bugün sömürgeci barbar güçlerin tüm baskı ve vahşet uygulamalarına karşı varlığını idame ettirebiliyorsa, bunu olanaklı kılan halkımızın, kahramanca direnişleri olmuştur.

Sömürgeci ve egemen güçler bu gerçeğin bilincinde olduklarından dolayıdır ki, her yeni saldırı hareketinde daha da barbarlaşmakta ve daha çok can almaktadırlar.

Son saldırı hareketinde de, sömürgeci, askeri-faşist diktatörlük tüm olanaklarını seferber etmiş ve "ezilmesi gereken bir çıban başı" olarak gördüğü Kürt sorununu nihai bir sonuca bağlamak için katliam hareketine girişmiştir. Ne ki, faşist diktatörlük bu saldırıyı salt olarak kendi imkanları ile değil, aynı zamanda diğer bir sömürgeci devlet olan Irak Baas diktatörlüğünün lojistik desteği ve emperyalizmin desteği altında başlatmıştır. Tüm bu maddi, askeri, lojistik ve manevi desteğe rağmen faşist Türk ordusu henüz bir sonuca gidememiştir. Saldırının başlangıcından günümüze kadar geçen süre içinde, operasyon bölgesinde yaşayan halkımız faşist ordu birliklerine karşı kahramanca direnmiştir ve bu doğrultuda kararlı olduğunu bir kez daha göstermiştir. Sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün aradan geçen süre içinde henüz kesin bir sonuca varamamış olması, egemen güçlerin saflarında büyük bir panik yaratmıştır. Bu panik, sürenin daha da uzaması halinde derinleşecek ve sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün bu gün içinde bulunduğu açmazını daha da hızlandıracaktır.

SÖN SALDIRI KÜRDİSTAN DEVRİMCI HAREKETİ İÇİN BİR DERS OLMALIDIR !

Kürt halkının her defasında katliam ve sömürgeci baskı eylemlerine karşı şanlı direniş örnekleri göstermesi, KUKH'nin başarıya ulaşması yolunda tek başına yeterli değildir. Bunun böyle olduğu, günümüze kadar her direniş hareketinde görülmüştür. Bu direnişleri başarıya ulaştırmak ve Kürt

halkı üzerindeki sömürgeci baskı politikasına son vermek, Kürdistan Ulusal Demokratik Halk Devrimini başarıya götürmek için, hayati önem arzeden diğer bir konu da örgütlenme sorunudur. Kürdistan halkının yüce direniş ruhunu, Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarısına kanalize edebilmek için, devrimci tarzda bir örgütlenmeye olan ihtiyaç, bu gün her zamankinden daha şiddetli bir şekilde kendini dayatmıştır.

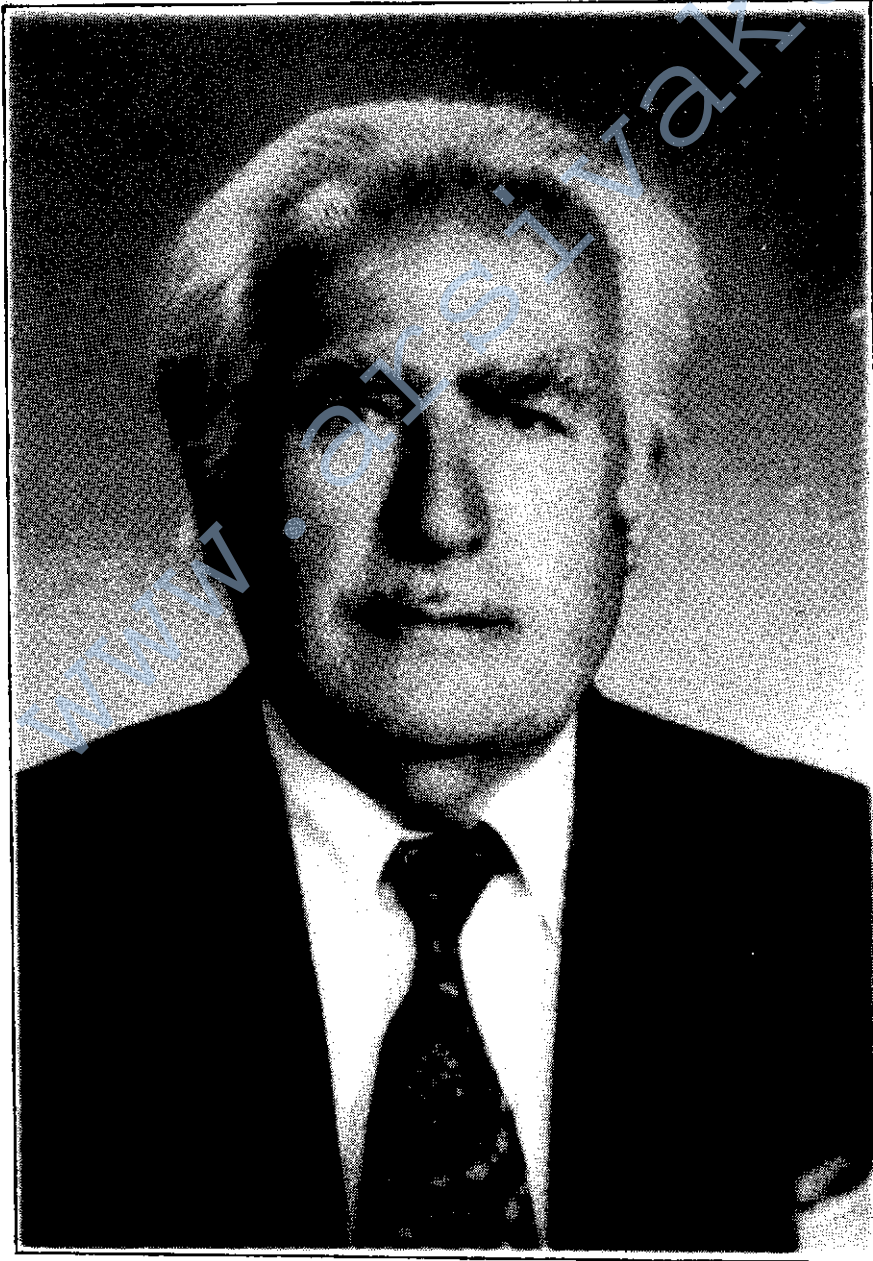
KUKH'ni başarıya götürebilmenin en önemli koşullarından birinin de bu türden bir örgütlenme yaratmakla mümkün olabileceğini her defasında belirtiyoruz. Ancak her boşa geçen günün devrimci güçler aleyhine gelişmeleri gündeme getirdiğini de gözardı etmemek gerekir. Şu ana kadar devrimci bir önderliğin yaratılması veya bu yolda gösterilen çabaların dar grupçu anlayışlar tarafından dumura uğratılması KDH'nin bu günkü düzeyde bulunmasının diğer bir nedenidir.

Devrimci bir önderlik olmadan, kendiliğinden gelişen herhangi bir direniş hareketinin, sömürgeci ve egemen güçlerin çok üstün düzeydeki örgütlü yapılarına karşı başarıya ulaşamayacağı açıktır. Kürdistan'daki son olaylarda da devrimci güçlere iletilen mesaj budur.

Kürt halkı, tarihin her döneminde olduğu gibi, bu gün de direnmek ve düşmana karşı savaşmak için hazırdır. Bu direniş ve savaşı örgütlemekte, Kürdistan Ulusal Kurtuluş güçlerinin görevidir. Her ne kadar bu doğrultuda, yani görevlerimizin ne olduğu konusunda şimdiye kadar çok şey söyleyip, az şey yaptıysak; Kürdistan'a yönelik son saldırı hareketinden önemli dersler çıkarmanın bir zorunluluk olduğunu kavramamız gerekir. Aksi taktirde süreç; genelde Kürt halkı, özelde ise KDH'nin yediği ağır darbelerle yenilerinin eklenmesini kaçınılmaz kılacaktır !...

CÎGERXWÎN DI NAV

ME DE YE !...

1903.

Roja 22.10.1984 ji bo gelê Kurd rojekê pir tal e. Gelê Kurd vê rojê bi hêsanî nikare ji bîr bike. Ji ber ku, di vê rojê de gelê Kurd êş û xemên wê hê zêde bû. Gelê me hozanê mezin CÎGERXWÎN winda kir...

CÎGERXWÎN di sala 1903'an de li bajarê Mêrdînê, li gundê Hesarê hatibû dinê. Malbata wî malabatekê belengaz bû. Gava Cîgerxwîn hate dinê, dê û bavê wî navê wî Şêxmûs danîn. Kes bawer nedikir ku, Şêxmûs dê di pêşerojê de bibe hozanekî herî nas ya netewakê bindest, ya mîna Kurd û dê bibe degerekî giranbiha, ku gelê Kurd di dîroka xwe de afirandiyê. Rewşa ku Şêxmûs tê de bû, dest nedida ku meriv vî tiştî bifikire. Ji ber ku, Şêxmûs hê; gelek piçûk bû, bavê xwe winda kiribû. Piştê salekê wî diya xwe jî winda kir û bi vî awayî sêwî ma. Ew hê heft salî bû ku, bi jiyane ve û bi zehmetiyên jiyane ve tenê ma. Şêxmûs hê tama zarotî dernexistibû ku, çu li cem Axa û Begên Kurdistanê şivantî, paletî, rencberî kir, da ku karibe debara xwe bike.

Domandina jiyane, di Welatekê bindest de gelek zor e. Hele ev welat, welatekê mîna Kurdistan be, zehmetiyên domandina jiyana mirov hê zêdetir dibe. Rewşa Kurdistanê ya civakî û rewşenberî ku gelek paş de nin, jiyana mirov diwartir dikan. Şêxmûs jî, di nav van şertên giran de jiyana xwe domand. Ev dem di jiyana Cîgerxwîn de rolekê pirmezinyist. Mirov kare bibêje, ku ev dem li ser Cîgerxwîn tesîrekî mezin kir û heta derekekî sebeb bû ku Cîgerxwîn dest bi nivîsandina helbestan kir. Ji ber ku Cîgerxwîn di ve demê de, bi şiklekê pir zelal dît ku, gelek nakokî û jêkduriyên mezin di nava gundî, karker, cotkar û paleyên Kurdistanê û axa, şêx û beglerên Kurdistanê de hene. Her wiha, Cîgerxwîn dît ku, kevna-

perestiyên Kurdistanê bi destên kolonyalîstan û dijminên me yên din li ser piyan tê hiştin. Cîgerxwîn bi xwe jî di nava van nako kî û jêkduriyan de dijiya û çaxa ku dest bi nivîsandina helbestan kir, bi lez van nakokî û jêkduriyan di helbestên xwe de anî ziman. Di helbestên xwe yên wê demê de, li hember zilm û zorkarî û saltanatên axa, şêx û derebegên Kurdistanê serê xwe hilda, êrişên mezin bir li ser wan. Li ser vê babetê di helbestekî xwe de Cîgerxwîn wiha dibêje;

—TA KENGÎ—

Ev rengê biratî me navê ger timî wa bin
Hevsar me girêdayî bi kurtanê kera bin
Ew begler û axa û emê jar û geda bin
Ew rencberê dijmin û emê rencberê wa bin
Ey karker û cotkar bese dem hatiye rabin

Ta kengî emê karkerê axa û bega bin

Ta kengî emê hestiyê ber lingê sega bin...

.....

Xortaniya Cîgerxwîn bi vî awayî destpê kir. Heta vê demê gelek pirs di serê Cîgerxwîn de cih girtibûn ku wî nedikaribû bersiva van pirsan bibîne. Lê belê piştê ku Cîgerxwîn bi jiyane re û bi xweşî û nexweşiyên jiyane re tenê ma, têgihîştî ku, bersiva pirsên ku di serê wî de nin, xwendin e. Ji ber vê yekê jî wî bi lez dest bi xwendinê kir. Cara yekem çu cem mele û alimên olî (dini) û xwe hîni xwendin û nivisandinê kir. Dû vê re çu medrese û dest bi xwendinê kir. Sebebê ku, Cîgerxwîn çu medrese ev bû ku, di wê demê de dibistanên wekê din li Kurdistanê pir kêr

bûn û her kesî jî nedikaribû here di wan dibisdanan de bixwîne. Piştê ku Cîgerxwîn dest bi xwendinê kir, di demekî pir kurt de medrese bi serfirazî qedand û di vî warî de serketinekê pir hêja nişan da. Cîgerxwîn bi vî awayî da xûyanî kirin ku, çiqas meraqê wî ji xwendinê re heye. Van salên ku Cîgerxwîn di dibistanê de derbas kir, ji bo wî gelek girîng in. Ji ber ku Cîgerxwîn, wê demê de zêdetirîn li ser welatê xwe, li ser eş û derdên gelê xwe fikirî û ji her tiştî berî jî, cara yekemîn dikaribû raman û ditinên xwe bi şikleke nivîsandî bîne ziman.

Piştê dibistanê, Cîgerxwîn wek mele dest bi xebat kir. Ev dem jî di jiyana Cîgerxwîn de cihêkî pir girîng digre. Ji ber ku Cîgerxwîn di vê demê de li her derê Kurdistanê geriya û pir bi nêzikahî dît ku, welatê wî çiqas xweş û bi rumet e. Rihê welatpariziyê Cîgerxwîn di vê demê de geş dibû û her diçû dilê wî bi welatê wî û bi doza gelê wî lédida. Kezaba Cîgerxwîn êdî bi evîna welat dişewitiya... Ji xwe mezinahiya Cîgerxwîn ji vê yekê ye. Ji ber vê yekê ye ku, Cîgerxwîn bû malê netewekê û welatekê bindest. Ji ber vê yekê ye ku, helbestên Cîgerxwîn li her çar perçeyên Kurdistanê li ser zimanên zarokan, jinan, kal û pîran belav bûn. Cîgerxwîn di helbestên xwe de vê yekê, ango welatparêzî û dilsoziya xwe gelek caran aniye ziman û li ser welat û rizgariya welat gelek tişt gotiye. Di helbestekê xwe de wiha dibêje;

—KURDISTAN IM KA—

Bax û bistan im ka,
Ax gulistan im ka,
Dijmin tev girtin ax,
Ax Kurdistan im ka !

Em anî cîhan wê,
Em kirin Însan wê,
Lê me zu ew berda,
Ax Kurdistan im ka !

.....

Cîgerxwîn di zanebûna berpirsiyariya xwe de bû. Ew baş dizanibû ku, hozantî kirin gelek zehmet e ji gelekê re, ku ji sed salan bi vir de di bin zorê de ye; li ser hebûnên wê netewa gelek êriş hatiye kirin, mafên wê yên herî demokratik û mirovatî hatiye perçiqandin. Cîgerxwîn dizanibû ku, bi helbestan teswîrkirina Kurdistanê ku, ji aliyê dewlemendiyên xwe yên bin erdîn û yên ser erdîn bi nav û denge, û van dewlemendiyên wê ji aliyên kolonyalîstan ve bê hempa û bê heya tînan talan kirin, yekîtiya wê bi mayinan û tîlan hatiye perçekirin. xwediye Dicle, Ferat, Munzir, Sîpan, Cîlo, Araratê û çem û çiya, zozan, deşt û geliyên dine, gelek zor e...

Cîgerxwîn dizanibû ku, nivîsandina helbestan bi zimanê Kurdî, ku di wextê xwe de gelek eserên giranbiha afirandiye û niha jî wek netewa Kurd ew jî bindest e û tu mecal û îmkân tuneye ku, xwe pêş de bixe, ne hêsan e...

Ji bo van tiştên jorîn û ji bo ku Cîgerxwîn di zanebûna berpirsiyariyê xwe de bû, cara yekemîn welatê xwe, gelê xwe û zimanê xwe baş nas kir. Heta wê çaxê çî li ser van tiştan hatibû nivîsandin, Cîgerxwîn van yeko yeko xwend û lêkoland. Piştê van lêkolandinan, zanebûna Cîgerxwîn giha merhelekê gelek bilind. Êdî wexta nivîsandin hatibû. Helbestên Cîgerxwîn cara yekemîn di sala 1933-1934 an de di kovara HEWAR'ê de bi vî awayî derket. Weşandina helbestên Cîgerxwîn di bêjeya Kurdî de şoreşekê nûh vekir. Ji her tiştê berî, di helbestên Cîgerxwîn de zimanê Kurdî zariftir û nariftir bû. Helbestên Kur-

dî de demekî nûh destpê kiribû.

Hîç şik tune ye ku, ji xususiye-tên mezin yê Seyda yek jî ev e, ku Seyda nesekiniye û tim tim nivîsandiye. Ne hêsan e, wî jî 1933'an heta bi 1984'an nivîsandiye. Ev yekahani jî pir kêr helbestvan û hozanan re nesib bûye. Lê, me gotibû; Cîgerxwîn di zanebûna berpirsiyarê xwe de bû...

Me berî gotibû ku, Cîgerxwîn bi welatparêziya xwe bû hozonê netewa Kurd. Lê belê Cîgerxwîn ne tenê welatparêzekî giranbiha bû. Ew baweriyaya xwe bi ilmê sosyalîzmê jî anîbû. Di gelek helbestên xwe de Cîgerxwîn, serbixwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurd di sosyalîzmê de dibîne û vê yekê tîne ziman. Baweriyaya xwe jî ilmê Marksîzm û Lenînîzmê, ji gelê Kurd re pêşneyar dike û li ser vê di helbestekê xwe de wiha dibêje;

—BIBIN MARKISÎ—

Bizane dema Markisî hatiye
Bi ristin, bi hûnan me ev patiyê
nikarim bibêjim ji bo te hemî
Di vir de dibêjim bi kurt û kêrî
Dixwazim şiyarbin, bibin rêçevan
Ji bo ko nebin em pezê bê şivan.

.....

Helbestên Seydayê mezin ne tenê ji bo gelê Kurd in. Seyda ji bo gelên bindest yê dinê û ji bo çîna karkerên dinê jî gelek helbest nivîsandiye. Di van helbestên xwe de Seyda eş û derd û xemên van gelên bindest aniyê ziman. Tada û zordariyên li ser karkeran nivîsandiye. Seyda rizgariya dawî ya gelên bindest û çîna karker di Komûnîzmê de dîtiye. Ji vê yekê re di helbestên xwe de cîhên fireh daye. Seyda, ji bo vê yekê, piştgirtiyaya têkoşîna gelên bindest û karkerên dine kiriye û ji gelê xwe re jî gotiye, da ku ew jî piştgirtiyên wan bikin. Ji

bo vê yekê ye jî Seyda, hozaneke navnetewî, ango enternasyonalîst bû. Enternasyonalîzma Seyda bûye sebeb ku, Cîgerxwîn destê xwe bide hozanên mezin yê enternasyonalîst û navên wan di helbestên xwe de bîne ziman. Yek ji van hozanên mezin jî POL ROBSON e. Cîgerxwîn di helbestekê xwe de li ser babeta enternasyonalîzmê bi Robson re bi vî awayî dipeyive;

—HEVAL POL ROBSON—

Ey heval Robson!
Ne tenê reşik ketin bin destan
Em jî sipî ne mane perîşan
Reben, belengaz, bindest, çarereş,
Birçî û tazî, tev jar û nexweş
Gunê me çiyê, ne suc û ne sebeb
ketin bin destan ev Kurd û Erebb
Zencî û Hindî em hemî însan
Kê em hiştine wisa perîşan
Nîzam, nîzam...
Nîzama hovan, ev nîzama xwar
Xwedîsermiyan, dezge, koledar
Em kirin bêçar, em kirin bin bar
Kirin tar û mar...

.....

Cîgerxwîn bi helbest, çîrok û xebatên xwe yê din ve bûye perçekî ji gelê xwe. Mirov kare bibêje ku, gava mirov qala çand û bêje ya Kurdan bike ku di van 50 salên dawî de hatine nivîsandin, bêtî navê Cîgerxwîn nikare tiştêkî bîne ziman. Ev tişt ne bi tenê ji aliyê çand û bêje ya Kurdî wilo ye. Navê Cîgerxwîn ji sitranên Pêşmerge heta bi sitranên bukên teze, di her babetan decîh girtiye. Bi kurtî, Cîgerxwîn bûye malê netewekê bindest û di şahî û şiniyên ve neteweyê de tim û tim bi wê re bûye û dê bibe jî.

Tiştên ku, heta niha me got, tenê aliyên edebî yê Seydayê Cîgerxwîn in. Lê belê wî ne tenê bi bêje ya Kurdî ve mijul dibû û ne tenê helbest û çîrok û hwd. dinivîsand. Cîgerxwîn

ji aliyê siyasî jî gelek xebat kiriye ji bo serbixwebûna Kurdistanê û ji bo azadiya gelê Kurd. Ji ber xebatên xwe ya siyasî Cîgerxwîn ketiye zindanan, reviya û mecbûr maye ku, tim tim cîhê xwe biguherîne. Û di dawiyê de jî jiyana wî di mihaceretiyê de li Swêd, li bajarê Stockholmê dawî hat. Bê guman, mirov dikare li ser xebatên Cîgerxwîn ya siyasî gelek tiştan bibêje. Lê belê, baweriyaya me ev e ku, Seydayê Cîgerxwîn xwe ne bi

xebatên xwe ya siyasî bi netewa Kurd ve da qebûl kirin, li bervajiyê ve bi helbestên xwe ve bi aliyên xwe yê netewî ve xwe bi gelê xwe da qebûl kirin. Sed heyf û mixabin ku, Seydayê Cîgerxwîn di van salên dawî de gelek mecal da destên rêxistinên kesperest û wan jî ji vî tiştî ji xwe re gelek behr derxistin û li ser piştî hozanê netewa bindest yê Cîgerxwîn feyda xwe ya siyasî ketine û bi manewiyatên gelê Kurd ve lîyîstine. Her çiqas Seyda van tiştan bi zanebûnê nekiribe jî, dîsa gelek zerarên mezin daye xwe û doza xwe. Bê guman di vî warî de sucê herî mezin yê rêxistinên in ku, dixwestin şexsiyeta Seyda bi kar bînin. Van rêxistinên ku tenê xwe û feyda xwe ya siyasî difikirin, xwestin ku ji cenaze Seyda jî îstifade bikin. Wan xwestin ku aliye Seyda yê edebî bixin derece duyemîn û aliyê wî yê siyasî jî hildin derece yekemîn.

Lê belê dost û dijmin jî vê yekê baş dizanin ku, Seydayê Cîgerxwîn ne malê dîtinekî ye. Ew malê netewekê bindest e û dê her wiha bimîne. Ji xwe Cîgerxwîn bi xwe jî vê yekê heft Dîwan, sê pirtuk li ser dîroka Kurdistanê, Çîrok û afirandinên xwe yê din de jî bi vî awayî diyar nekiriye ?

Cîgerxwîn di nav me de ye û dê her di nav me de bimîne !...

RÖPORTAJ

Kürdistan'lı devrimci güçler başta olmak üzere, Orta-Doğu devrimci-demokratik kamuoyu bir süreden beri önemli bir nokta üzerinde tartışmaktadır. Bu tartışmaların ana kaynağını Irak'ta sömürgeci-ırkçı Baas diktatörlüğü ile Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) arasında başlayan otonomi görüşmeleri oluşturmaktadır.

Şimdiye kadar bu konuda oldukça şey söylendi, zaman zaman olayın objektif bir şekilde değerlendirilmesi için adım atanlar oldu. Çoğunluk ise, politik tercih esasına dayalı olarak ve Yekiti ile siyasi ve örgütsel ilişkilerinden kaynaklanan bir değerlendirmeyi yeğlediler. Özellikle kuzey-Kürdistan'lı hareketlerin, olay karşısında takındıkları tavırlar objektiflikten oldukça uzak bir yerde seyretti. Bunun böyle olmasında belirleyici olan nokta, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Yekiti ile varolan siyasi ve örgütsel ilişkilerin temel alınarak bir değerlendirmeye gidilmesinden kaynaklanmaktadır. Diğer bir etken de, özellikle arapça bilen devrimci örgütlerin ellerinde bulunan olanakların kuzey-Kürdistan'lı örgütlerin ellerinde olmayışıdır. Zira, konu ile ilgili olarak hemen tüm belgeler arapça yayınlanmakta ve kuzey-Kürdistan'lı örgütler de böylece bu önemli belgeleri incelemekten mahrum kalmaktadırlar.

Kürdistan devrimci hareketinin, oldukça önemli olan böylesi konular hakkında yeterince materyellere sahip olmayışı genelde önemli bir eksikliklerdir. Bu durumun bilincinde olan dergimiz NİŞTIMAN Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketini direkt ilgilendiren YNK ile Irak Baas yönetimi arasındaki otonomi görüşmeleri ve benzeri konularla ilgili olarak arapça yayınlanan belgeleri olanaklar ölçütünde okuyucularına ve devrimci-demokratik kamuoyuna sunmayı bir görev bilmektedir. Bu görevin bir parçası olarak Arap aleminde saygın bir yeri olan AT-TALİA-AL-ARABİA dergisinin 65. sayısında yayınlanan YNK genel başkanı Celal Talabani ile röportajı türkçeye çevirerek yayınlıyoruz. Faydalı olacağına inanıyoruz.

NİŞTIMAN

CELAL TALABANİ ANLATIYOR

- *SADDAM HÜSEYİN TARAF DEĞİL, O BİR HAKEMDİR
- *ARAPLARIN KENDİ BİRLİK VE BERABERLİKLERİNİ SAĞLAMALARI, KÜRTLERİN DE GÜVENCESİDİR. BUNUN AKSİ DÜŞÜNÜLEMEZ
- *BARZANİLER, İKİ YANLI İHANET YAPMIŞLARDIR VE SATILMIŞLARDIR
- *TARİH; BİZİM BİR DAHA IRAK ORDUSUNA KARŞI SAVAŞMAMIZIN YÜZKARALIGINI YAZMAYACAK!...

Röportajı yapan: Casım Muhammed Hasan

Celal Talabani ile söyleşiye başlamadan önce, kendisi Humeyni yönetimi altında bulunan İran'ın durumunu anlattı. Bu ilginç yönetim ile ilgili görüş ve anılarını anlattı. Tipik Fars ırkçılığını temsil eden bu yönetimin güttüğü zihniyete hiç bir islam mez-

hebinde rastlanmadığını söyledi. Talabani, saf köylülerin dinsel inançlarını kullanan İran yönetimini anlatırken; kendi kitaphından küçük bir kitapçık çıkardı ve "bu İran anayasasıdır" deyip, sayfalarını çevirmeye başladı. Çevirdiği sayfalardan gerici-

liği ve cehaleti ifade eden paragraflardan bazılarını okudu.

KADERDE ORTAĞIZ

Celal Talabani KYB (Kürdistan Yurtsever Birliği) başkanı, 50 yaşlarında her zamanki gibi ulusal giysileri üzerinde. Kendisiyle bu söyleşiyi; Süleymaniye'nin bir köyünde, kendisine ait bir evde yaptım.

İlk sorumuz; Kürtlerin ulusal istemleriyle Irak, Arap-ulusal amaçları arasındaki uyum ve bu konu hakkındaki görüşleri ile ilgiliydi.

O soruyu hemen yanıtladı. "Kürt hareketinde bizim de içinde yer aldığımız akımın görüşleri şöyledir: bu dönemde Arap-ulusal kurtuluş hareketi büyük bir öneme haizdir. Bizim de es-

kiden beri 'Arap-ulusal kurtuluş hareketinin her bir zaferi aynı zamanda Kürt hareketinin de zaferidir. Aynı şekilde yenilgisi de, Kürt hareketinin yenilgisidir' şeklinde bir sloganımız vardır. Bu birincisi.

İkincisi: Arapların ve Kürtlerin tarihi ilişkisi sürekli olarak barış içinde ve karşılıklı saygı temelinde olmuştur. Hatta öyle ki, zaman zaman müslüman olan halklar arasında olan çelişkiler, hiç bir zaman Arap ve Kürt halkları arasında olmamıştır. Arap ve Kürt halklarının ortak çıkarları, devamlı olarak yaratılan sunni çelişkilere daha ağır basmıştır. İşte bu nokta inancımızı daha da pekiştirmektedir.

- Talabani devam ediyor-

Üçüncüsü: Genellikle Arap-ulusal kurtuluş hareketindeki egemen görüş; özellikle Kürt hakları için ilerici bir eğilim olmuştur. Bu ilerici eğilim, hiçbir zaman Kürt halkına karşı düşmanca bir tavır almamış,

hatta çok hassas dönemlerde bile, bu eğilim sözkonusu olumlu tavrını sürdürmüştür. İşte bütün bunları göz önüne alırken şu sonuca varabiliriz: Arap-Ulusal amaçları ve Kürt ulusal istemleri arasında uyum sağlanmalıdır. Bu yapılabilir ve yapılmalıdır. Irak'ı ele alırsak; Irak'ın bütünlüğü içinde, Kürtlerin Ulusal haklarına kavuşmaları ile Irak'ın ve Arapların hiçbir çelişki yoktur, olamaz. Çünkü, Kürt hareketi Arap Ulusal hareketinin karşısında değil o'nun yanındadır.

Araplar, yücelikleri, bütünlükleri, zenginlikleri ve büyük güçleri ile, Kürtlerin meşru haklarını verecektir. Bizim buna inancımız vardır. Ayrıca, bu bizi başka bir konuya da götürebilir. O da; biz, teknoloji ve gelişkinlik bakımından çok ilerlemiş süper ülkelerin çağında yaşıyoruz. Bizim de amacımız, bunlar gibi güçlü-ileri bir toplum kurmak için, Araplarla daha

yakın ve güçlü ilişkiler kurmaktır. Bölücü mihraklar ise, bu durumu görmemekle ne denli kısır düşündüklerini göstermektedirler. Kürtlerin istemleri ancak Arap ulusunun birliği ve bütünlüğü içinde gerçekleşebilir. Araplar, Kürtlere çok yakındırlar ve Kürtlerin meselesini en iyi anlayan onlardır.

—GÜL VE DİKEN—

AL-ARABİA: Irak'ta ve İran'da, Kürtlerin birbirleriyle olan ilişkilerini sormak istiyoruz?

TALABANI: Kürt bağımsız güçleri arasında dayanışma vardır. Yalnız KYB'nin Mesut ve İdris Barzani'nin grubuyla hiçbir ilişkisi yoktur. Çünkü bunlar dış mihraklarla ilişki içindedirler. Özellikle Amerika, İngiliz ve Mosad'a bağlıdırlar. Şimdiki İran'la olan ilişkileri, İran güçlerine ve Pasadar'lara tam bağımlılık temelindedir. Yani onlar bu güçlerin bir parçasıdırlar ve bu güçlere göre hareket ederler. Onların hazırladıkları planları gerçekleştirirler, bunlar paralı bir grup gibidirler. Bunlar yalnız Irak'a karşı değil, İran Kürtlerine karşı da savaşıyorlar. Bu da iki yönlü bir ihanet içinde olduklarını gösterir. Birincisi, kendi ülkeleri ve Vatanları olan Irak'a karşı savaşıyorlar. İkincisi de, İran'daki Kürt devrimine karşı savaşıyorlardırlar. Irak'lı bir Kürt, İran'daki Kürt devrimine yardım etmiyorsa, en azından o'na karşı gelmemelidir. Bir Kürt Atasözü şöyle demektedir: "Gül olamıyorsan, diken de olma".

—PARALİLİĞİN MANTIĞI—

AL-ARABİA: Demekki bunların İran'daki Kürt devrimi ile ilişkileri yoktur. Hatta devrime de karşıdır-lar?

والكردية. وهذه نقطة تجعلنا نؤمن أن المصالح المشتركة بين العرب والكراد أكبر بكثير من أي اختلاف ظاهري وبشكل كما يبدو.

القطعة الثالثة - يواصل الطلعاتي حديثه - هي أن الاتجاه السائد للحركة التحررية للامة العربية عموماً، وبالذات بالنسبة للكراد وحقوقهم، هو اتجاه تقدمي، وليس هناك أي مظهر من مظاهر العداة البغيض رغم كل الظروف الاستثنائية التي مرت خلال السنوات الماضية، فإن لو أخذنا كل هذه المسائل

بنظر الاعتبار نتوصل إلى نتيجة تقول: أنه من الممكن بل ويجب التنسيق بين الطموح القومي والآسني العربية وبين البرنامج الوطني الكردي. وإذا أخذنا العراق فلن نجد هناك أي تناقض بين تحقيق الحقوق القومية للكراد ضمن الوحدة الوطنية العراقية، وبين تطاعت العراق القومية نحو الوحدة العربية. فالحركة الكردية ليست في مواجهة الحركة التحررية العربية وإنما تلقف معها جنباً إلى جنب...

كما أننا نعتقد أن الكيان العربي الكبير مثل قوته وبروانه قادر على منح الحقوق المشروعة للكراد أكثر وأكبر من الكيانات الصغيرة. وهذا يجرتنا للمصداق عن نقطة أخرى هي أننا نعيش في عصر الكيانات الكبيرة من حيث التطور والبناء والتكنولوجيا. إذا فحذنا نضع على أعتاب العلاقة مع العرب ليماء أحد هذه المجتمعات الكبيرة، وهذا يؤكد عظم التفكير بآية نزعته انصافياً، حيث أن تحقيق المطامح الكردية لا يمتد في كنف الامة العربية، فالعرب أقرب إلى الكراد، وهم

الكيان العربي الكبير، ضمانة للكراد وليس العكس

البرزيانيون خونة مرتين ومحكومون بمنطق الإرتزاق

لن يسجل علينا التاريخ عار مقتلته الجيش العراقي

اجرى الحوار: جاسم محمد حسن

قبل أن يبدأ الحوار معه، كانت إيران في ظل نظام خميني محور الحديث، أخذ يتحدث عن توريته وانطباعاته حول هذا النظام الجديد والدوافع الملائمة التي تتحكم فيه. هذه الدوافع التي تحير عن نزعته علمانية، كما قال لا يمكن أن تجدها لدى أي طائفة أو مذهب إسلامي.

وبينما كان يفيض بالحديث عن النظام الإيراني، واستغفلة للمشاعر العميقة للشعبي المسلماء في الريف، استغل من مكتبته، كتيباً صغيراً قال أنه الدستور الإيراني المطبوع باللغة العربية، وأخذ يقرأ ويربقة الصغيرة بأحداً عن بقرة، فيه تم عن تحالف، وأخرى عن جهل وعيبية في العرح...

شركاء في المصير

بعد هذه بدأت الحوار معه في مسكنه، بإحدى قرى

Örneğin onların Irak'ta muhalefetle ilişkilerini ele alırsak, bunlar kendilerine bağlı ajan kişilerle ilişki içinde-dirdirler.

— İRAK BENİM VATANIM —

AL-TALİA: Peki ya bir zamanlar sizinle ilişkileri nasıldı?

TALABANİ: Sana varolan ilişkilerimizden bir örnek vereyim. Bir ara dışardan silah sağladık. Bu silahları İran'a sokmak için Humeyni ve Hamaney'le görüşüp kendilerinden söz aldık. Ancak daha sonra silahlarımız İran'a gelince el koydular. Çünkü

bunlar gerçek bir muhalefet istemiyorlar. Kendilerine bağlı ajanlar istiyorlar. Onlar Irak'ı ele geçirmek ve işgal etmek istiyorlar. Ancak biz, bunu kesinlikle red ediyor ve karşı çıkıyoruz. Şunu belirtmek isterim ki, İran kuzeyden Irak'a saldırırken hiç bir şekilde herhangi bir çatışmada biz, İran saldırgan güçlerine destek olmadık ve herhangi bir konuda yardımcı olmadık. Ayrıntılara girmeden konuyla ilgili aldığımız tavrı ilan ediyoruz: İran'ın, Irak'a saldırısında İran'a yardım etmek ve onların yanında tavrı almak hiçbir Kürt gücünün hakkı değildir. Ve bunu kesinlikle yapmamalıdır. Bu Kürt halkının çıkarlarına hizmet etmiyor. Zaten diyaloglara girmemizin nedenlerinden biri de budur. Irak benim vatanımdır. Belirli bir süreçte siyasi bir tavırdan dolayı hiç kimse kendi yurtseverliğini unutmaz.

— İRAK ORDUSUNA

SAYGIMIZ VAR —

AL-ARABİA: Görüşmelerin içeriğine geçelim, İran'ın, Irak'a saldırısı görüşmelere başlamanızın nedenlerinden birisiydi. Peki öteki nedenler nedir acaba?

— MUHALEFET DEĞİL, AJAN-DIRLAR —

AL-TALİA: İran'da meydana gelen olayların çerçevesi içinde bulunuyorsunuz. İran rejimi ve Irak'a karşı savaşı ile ilgili görüşleriniz nedir?

TALABANİ: İran'daki rejim hakkında daha önce görüşlerimi belirtmiştim. Bu rejim, gerici, düşman, saldırgan ve yayılmacıdır. Bunlar mezhebidirler.

Bunlar Irak'ta islami bir cumhuriyet kurmak istiyorlar. Peki bu Irak milletinin isteklerine ters düşmüyor mu? Irak milletinin ekonomik ve sosyal bağımsızlığını gaspetmek anlamına gelmiyormu? Bunların istemleri açıktır. Irak'ı işgal etmek ve Irak halkını köleleştirmek istiyorlar. Yani onlar Irak'taki rejimle çelişkili değildirler. Ayrıca onlar "biz Saddam Hüseyin'i düşüreceğiz" dediklerinde samimi değildirler. Gerçek şu ki: onlar Irak'ın bütünlüğünü ve bağımsızlığını ortadan kaldırmak istiyorlar ve Iraklıların haklarını gaspetmek istiyorlar.

TALABANİ: Evet. Kürtlerin kurtardıkları bölgelere yapılan saldırıların çoğunda, Barzaniler, İran güçlerinin ve Pasdarların yanındadırlar. Bunun örnekleri çoktur. Birkaç günden beri Irak sınırına yakın bölgelerde (devletto, Munkava-Derdava) İran güçleri ile İran Kürtleri arasında meydana gelen son çarpışmalarda, Mesut ve İdris'in grubu saldıran İran güçlerinin yanındaydılar. Bunlardan (Barzanilerden) üç kişi esir edilmiş ve üzerlerinde İran kimlikleri bulunmuştur. İşte bu durum bu kişilerin direk İran askeri karargahına bağlı olduklarını gösteriyor. Bütün bunları görünce şu neticeye varabiliriz; bunlar Kürt güçleri arasında değildirler. Bunlar paraya dayanan bir güçtür. Kendilerine kim para verirse onlara hizmet eden silahlı bir güçtür.

AL-ARABİA: Bunların şimdiki etkinlikleri nedir? Nerededir?

TALABANİ: Bu gücün, sağcı ve aşiretçi etkinliği vardır. O da çok az. Önemli olanı, halkımızın bunlara güvenmemesidir.

TALABANİ: Resmi heyetlerin ve arabulucuların vasıtasıyla Irak hükümetinin iyi niyetini anladık. Bu görüşmelere girmemizin ikinci nedenini teşkil ediyor. Tabii ki; bizim son amacımız, ana vatan Irak'tan ayrılmak değil, otonomiye geliştirmektir. Yani biz, Irak devletinin, resmi, hukuki, ekonomik, siyasal ve toplumsal statüsünün içinde olmak istiyoruz. Bundan dolayı bizim Irak merkezi hükümetiyle biraraya gelip görüşmemiz kaçınılmazdı. İşte olan da budur. Üçüncü neden, bizim ulusal-yurtsever Irak ordusuna büyük bir saygı ve sevgimiz vardır. Onun için, birileri çıkıp ta bize "Irak'ı savunurken bu orduya karşı savaştınız" diyemesin. Dördüncü neden, objektif olarak, bizim Irak'a karşı savaşmamız İran'a hizmet ediyordu. Bunun için görüşmeler en iyi pratiksel çözümdü.

—KARDEŞLERİN DİYALOĞU—

AL-ARABİA: Ya görüşmeler hakkında...?

TALABANİ: Bu görüşmeler çok açık ve samimi bir hava içindeydi. Bazen zorlaşan noktalar oluyordu. Fakat bu da; karşılıklı güvenceye dayalı bir anlaşmaya varmamız için, ciddi olduğumuzu gösteriyordu. Bu durum aynı zamanda anlaşma zeminini birçok noktada kolaylaştırdı.

AL-ARABİA: Görüşmelerin konusu neydi?

TALABANİ: Görüşmelerin amacı, önce savaşı durdurmaktır. Ateşkesi sağlamak ve kontrol altına almak için ortak komiteler oluşturmaktır. İkincisi, Irak'ın milli birliği çerçevesinde Kürt meselesinin barışçıl çözümü için görüşmelerin sürdürülmesidir. Merkezi hükümete ve o'nun ilerici-yurtsever-demokratik cephesine katılmamız ve otonomi bölgesini geliştirmek görüşmelerin konularındandır.

—BAAS'IN İCRAATLARI—

AL-ARABİA: Otonomi bölgesinin geliştirilmesi diyorsunuz. Bu hangi temele dayalı olacaktır?

TALABANİ: Baas'ın icraatlarından olan 11 Mart 1970 antlaşması temel ve esastır. Bununla ilgili bir anlaşmaya vardık. Buna göre yasama ve yürütme organlarında ve milli birlik içinde halkımız otonominin gereklerini yerine getirecektir. Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerin otonomi bölgesinin içine alınmasına ilişkin anlaşmaya vardık. Ayrıca otonomi bölgesinin geliştirilmesi, onarılması ve otonominin işlerliğiyle ilgili anlaştık. Ülkenin Ulusal güvenliğini zedelememe koşuluyla bu anlaşmaya vardık.

AL-ARABİA: Otonomi ile ilgili tartışılmayan ve askıda bırakılan bazı sorunlar var mı?

TALABANİ: Evet. Otonomi bölgesinin sınırları ile ilgili bir tartışma hala duruyor. Bunun yanında da halk örgütlemeleri ve Kürt bilim kurulu ile ilgili. Bu kurulun Irak'ın merkezi bilim kurulu içine dönmesi gibi ortak bir görüş vardır. Zaten bu örgütlenmeler ve dernekler de, Baas'ın icraatlarındandır. Kürdistan bölgesinde ilişkilerin normalleşmesi için bir formülde ortak bir görüşe vardık. O da; savaşan ve savaşa zorla sokulan Irakın durumunu gözönüne alarak hazırlanan ortak bir programa göre, istisnai şartlarda sürgüne gönderilen Kürtlerin geri dönmelerinin sağlanmasıdır.

—ZAMANIN İLACI—

AL-ARABİA: Kerkük otonomi sınırlarının tartışması içine giriyormu ?

TALABANİ: Hayır. Kerkük otonomi bölgesinin sınırları içerisinde değildir.

Söylediğim gibi tartışmalar, Kürtlerin çoğunlukta olduğu bölgelerle ilgilidir. Kerkük'e Arap ve Kürtleri birleştirme temeline dayalı, tek Irak ruhu ile bakacağız.

AL-ARABİA: Askıda bırakılan konuların içeriğini nasıl değerlendiriyorsunuz ?

TALABANİ: Görüşmeler şimdiye kadar dört kez olmuştur. Bunların üçüne ben de katıldım. Irak'ın birliğini ve güvenliğini güçlendirecek niyet ve güvence var olduğundan dolayı, ben problemlerin çözülmesinde hiçbir engel görmüyorum. Çünkü biz güçlü ve bağımsız bir Irak istiyoruz. Bu bizim amacımızdır. İran'ın sürekli varolan bir tehlike olduğunu söylüyoruz. Bunun için eğer bizler bütün konularda anlaşmaya varmazsak bile, yine de anlaştığımızı ilan ederiz. Sorunların çözümünü başka bir zamana ve daha uygun şartlara bırakacağız.

AL-ARABİA: Demekki antlaşma ilan edilecektir. Fakat ne zaman ?

TALABANİ: Evet. Biz bunun için çok çaba sarfediyoruz ve ben çok mutluyum. Söylediğim gibi, halledilmeyecek bir sorun yoktur. Ve anlaşmayı ilan etmemiz yolunda engel olabilecek hiçbir şey yoktur.

—DÜŞMAN İRAN'A KARŞI SAVAŞACAĞIZ—

AL-ARABİA: Antlaşmaya göre; anlaşma ilan edildikten sonra KYB'ye bağlı silahlı gücün durumu ne olacak ?

TALABANİ: Savaş şartlarında silahlı güçlerimizin görevi; dış güçlere karşı ana vatani savunmaktır. Yani İran rejimine ve o'nun ajanlarına karşı savaşmaktır. Bu da Irak ordusunun denetiminde olacaktır.

AL-ARABİA: Ya savaş bittikten sonra ? (Devamı say. 27'de)

İSVEÇ KÜRT FEDERASYONU 5. KONGREYE GİDERKEN

İsveç Kürt federasyonu bu günlerde 5. kongresini yapacak. Kongre öncesi dönemde hararetli tartışmalar yine gündemin baş yerinde duruyor. Oluşturulacak yeni yönetim için kulisler devam ediyor. Bazıları bunu dar grupçu anlayışları doğrultusunda gündemleştirirken, bazıları da bu çabalarını salt olarak federasyon'un iyi bir yönetime sahip olabilmesi ve çalışabilir düzeye gelebilmesi için yoğunlaştırmaktadırlar. Bu kulisler ve hararetli tartışmalar her yıl gündemleştirdiğinden, artık hiç kimse bu tür davranışları yadırgamıyor. Adeta Federasyonun bu duruma gelmesine ve bu anlayışın devam etmesine bir "kader" gözüyle bakılmaktadır. Olaya bu şekilde yaklaşmayan ve zaman zaman federasyonun işlevine doğru bir şekilde işaret edenler ise, çeşitli nedenlerden dolayı güçlerini birleştiremedikleri için dağınık durmaktadırlar. Dağınıklık ise federasyonun, kendi siyasi dar grup anlayışlarının geliştirilmesinde bir araç olarak gören mantığa önemli derecede olanaklar sunmaktadır.

Federasyon sorununu tüm yönleri ile ele alıp, tartışmak bu yazımızın çerçevesini aşar. Zira böylesi bir değerlendirme sırasında, demokratik kitle örgütleri sorunundan, siyasi grupların yan kuruluşlarına kadar uzanan tüm sorunları ele almak gerekir ki, bunlar da bu yazıda işlenmek istenen konuların dışında değerlendirilmesi gereken konulardır.

Ancak soru nasıl bir federasyon sorusu olunca, bazı noktalara değinmeden de edemeyeceğiz. Her şeyden önce demokratik bir örgütü çalıştırmamızın ve bu örgüt içinde demok-

rasi kuralları çerçevesinde ortak çalışmanın, federasyonu oluşturan derneklerden birçoğunun ve dolayısıyla da bu derneklerin siyasi çizgilerinin yabancı oldukları birer olgu olduğunu belirtmekte yarar vardır. Ne var ki sorun demokratik ilkeleri savunmak ve bunlara saygılı olma tartışmasına geldimi, hiç kimse bir diğerine söz hakkı tanımaz ve herkes "demokrasi havarisi" kesilir. Pratiğe gelince de, federasyon örneğinde olduğu gibi, söylenenlerin tam aksi yapılır. Bunların sonucunda ise Kürt halkı ve mücadelesi açısından acı bir tablo ortaya çıkar; en fazla ihtiyacımız olduğu bir dönemde bile, Kürt federasyonu gibi demokratik mücadelede önemli bir yere sahip olan bir kurum çalışamaz hale gelir. Bundanda öte Kürt halkının çıkarlarıyla karşı karşıya gelir ve bir yan kuruluş görünümüne bürünür. Ondan sonra, biz de daha bir federasyonu çalıştıramaz ve işletemez durumdayken, geleceğin Kürdistan'ının hesaplarını yaparız. Realitemizin ne kadar acı ve acı olduğu kadar da ne denli ürkütücü olduğunu düşünmeyiz. Tüm bunlara rağmen, kendi dar grup çıkarlarımızı Kürt halkının çıkarlarının önüne çıkarırız ve adına da "siyasi mücadele" deriz.

Federasyon kurulduğundan günümüze kadar bu mantık değişmemiştir. Sonunda ise Kürt federasyonu iş yapamaz bir hale getirilmiş; İsveç resmi makamları nezdinde Kürt halkının demokratik düzeydeki tek resmi kuruluşu olma misyonuna gölge düşürülmüştür. Hele son bir yıldır Kürt federasyonunun getirildiği durum, bırakalım bu kurumun Kürt halkının İsveç'teki temsilciliğini yap-

mayı (demokratik düzeyde) o'nu Kürt halkının çıkarları ile karşı karşıya getirmiştir. Son bir yıllık federasyon Yönetim Kurulunun icraatlarını kavramak ve yeni dönemde aynı hatalara düşmemek için, geriye dönüp geçen kongreden günümüze kadar cereyan eden olayları toplu bir değerlendirmeye tabi tutmak gerekiyor. Her ne kadar bu olaylar kamuoyu tarafından biliniyorsa da, görülen o ki; bu olaylardan yeterli dersler henüz çıkarılmış değildir.

Bilindiği gibi, İsveç Kürt Federasyonu 4. çağın kongresi 11.12.1983 tarihinde toplandı. Daha önce ortak bir yönetim üzerinde anlaşamadığı için, kongrede suni bir takım sorunlar gündeme getirildi. O zamanın tabiriyle "naylon" derneklerin oluşturulmasından, üç demokratik derneğe üye olmaya ve başka şehirlere üye transferine kadar her türlü olumsuzluğun yaşandığı bu kongrede şu sonuç ortaya çıktı; Federasyon bünyesinde üye olarak bulunan 17 dernekten 14'ü federasyon tüzük hükümlerini şu veya bu şekilde yerine getirmemişlerdi. Bu dernekler mevcut konumlarıyla federasyon kongresinde oy kullanma hakkına sahip olamazlardı. Onun için, kongre esnasında eksikliği olmayan üç dernek diğer 14 dernek hakkında bir karara varacaktı. Eksikliği olmayan dernekler şunlardı; 1- Komela Kurd li ni Nacka, 2- Komela Çanda Karkerên Kurdistanê, 3- Komela Karkerên Demokratên Kurdistan.

Üç dernek, divanın da istemlerini gözönünde bulundurarak şu karara vardılar; kongreyi iki ay tehir etmeyi

öneriyoruz. Bu iki ay içinde eksikliği olan dernekler, tüzük hükümlerine göre eksikliklerini tamamlamak ve eksiksiz bir şekilde kongreye gelmelidirler. Aksi takdirde hiç bir gerekçe kabul edilmez ve eksikliği olan dernek oy kullanma hakkını kaybeder. Öneri kabul edildi ve kongre 4-5 Şubat 1984 tarihine ertelendi. eksikliklerini tamamlamak zorunda olan derneklerin denetimi de, kongrede seçilmiş divan ve federasyon denetim kuruluna devredildi.

4-5 Şubat 1984 tarihinde yapılan kongrede, tüm çaba ve telkinlere rağmen derneklerden birkaçı eksikliklerini tamamlamamış bir halde ve tabir yarindeyse "korsanca" kongreye geldiler. Bu derneklerden biri olan "komela gelê Kurdistan" adlı derneğin durumu ise çok ilginçtir.

Adı geçen derneğe, kongresini yeniden yapması gerektiği ve eksikliklerini tamamlamak zorunda olduğu, aksi takdirde federasyon kongresinde oy hakkından mahrum kalacağı iletildiği zaman bu dernek yönetim kurulunda ve aynı zamanda FYK'de yer alan biri şu cevabı veriyordu; "biz bu gün Irak'ta otonomi için anlaşma masasında bulunan büyük bir gücün uzantısıyız. Hiç kimse bizi tekrardan kongre yapmaya zorlayamaz. Çünkü federasyon da artık bizim için önemli değil. Biz federasyonda olsak ta, olmasak da bizim için fark etmez. Nasıl olsa yarın otonomi imzalanacak ve biz de otonom Kürdistan'a geri döneceğiz..."

Ertelenen kongre de, bu türden dayatmacı ve uzlaşmacı anlayışlara prim verildiğinden ortak bir yönetim çıkarılmadı. Kongrenin son dakikalarında divanın eline bir liste tutuşturuldu. Bu listede federeasyon tüzüğünü çiğneyenlere ve az önce söylediklerini aktardığımız düşüncenin sahiplerine de yer verilmişti.

Irak'ta otonomi anlaşması için sömürgeci yönetimle uzlaşma içinde olan bu anlayışın uzantısı, İsveç'te Kürt federasyonunun yönetimine getirilmekte mükafatlandırılıyordu sanki. Demokratik ilkeler bir kez daha "demokrasi havarileri" tarafından katledilmişti.

İsveç Kürt federasyonunun ertelenen kongresi bu şekilde dar grupçu ve dayatmacı anlayışlara hizmet edici bir konuma büründüğünden, biz KOÇ-KAK olarak federasyon yönetiminde yer almayacağımızı, ancak federasyon bünyesinde kalarak demokrasi ilkesinin işletilmesi ve her boydan sapmalara ve özellikle de uzlaşmacı siyasete karşı hakkımız olan muhalefeti sürdüreceğimizi bildirdik. Bunu yaparken, federasyonun bu yönetimle hiçbir şey yapamayacağını, esas işlevi olan İsveç'teki Kürt topluluğunun demokratik haklarını savunma ve geliştirme misyonunu kaybedeceğini; herşeyden önemlisi de, halk saflarına karşı düşmanla uzlaşmayı tercih eden bir anlayışın tüm dayatma ve şantajlarına rağmen federasyon yönetiminde o'na yer verilmesinin, uğruna mücadele ettiğimiz değerlerden en temeli ve asgarisi olan demokrasi anlayışına büyük zararlar vereceğini de belirttik.

Aradan geçen bir yıllık süre içinde söylediklerimizin hepsi kendini doğruladı. Federasyon işleyemez bir konuma getirildi. Aynı şekilde gerçekleştirilen tekil eylemlerle, federasyon Yönetim Kurulu (FYK) Kürt federasyonunu, yönetimdeki dayatmacı ve uzlaşmacı siyasetin bir yan kuruluşu haline getirmiş ve böylece federasyona üye diğer derneklerin iradelerini çiğneyerek demokrasi ilkelere karşı suç işlemiştir.

Federasyonun bir yıllık çalışma (:) dönemi boyunca biz KOÇ-KAK olarak muhalefet hakkımızı elimiz-

den geldiğince kullanmaya çalıştık ve federasyonun bu günkü konuma düşmemesi için gereken çabayı gösterdik. Federasyonun çalışmalarına ilişkin olarak önerilerimizi gerek yazılı, gerekse sözlü olarak dile getirdik. Sürekli önerici olmaya çalıştık. Ancak FYK bu önerilerimizi ya dikkate almadı, ya da "tamamdır" deyip geçiştirmeyi tercih etti.

İsveç Kürt Federasyonunu işlevsiz bir konuma getiren noktalar ve gerçekleştirilen tekil eylemlerle federasyonu FYK'de yer alan uzlaşmacı görüşün bir yan kuruluşu haline getirildiği noktalardaki iddialarımızı, soyutta kalmaması için örneklendirmeyi yararlı görüyoruz. Değineceğimiz bu noktalar, Federasyonun 5. kongre arifesinde olması kaydıyla da ayrı bir önem taşımaktadır. Zira bu örneklerden çıkarılması gereken yılınla ders vardır.

Önce federasyonun işlevsiz bir konuma getirildiğine ilişkin birkaç örnek sunalım;

1-T.C'nin son saldırılarıyla ilgili olarak derneğimiz KOÇ-KAK, federasyon yönetim kuruluna bir dizi eylem önerilerinde bulunmuştu. Bu önerilerimiz arasında T.C'yi ve saldırıyı protesto amacıyla, oturma ve işgal eylemleri, açlık grevi, miting vb. yer almaktaydı. Sunulan bu eylem önerilerinden sadece biri -miting- federasyon tarafından kabul edilmiş ve gerçekleştirilmiştir. Ne var ki, gerçekleştirilen bu miting'de meydana gelen olaylar eylemin muhtevasını boşaltmış ve o'nu esas amacından saptırtmıştır. İran Komela Örgütünün federasyon yönetiminde de yer alan taraftarlarının korsanca bildiri okumalarını, bildiri metnine kendi isimlerini (Kürdistan Halkıyla Dayanışma Komitesi) yerleştirmelerini ve FYK'nun bütün bu olanlara sessiz

kalmamasını anlamak mümkün değildir. FYK, bu dar grupçu, küçük burjuva anlayışa karşı bazı uyarılarda bulunduğu ve onları eleştirdiğini iddia edebilir. Ancak hemen belirtelim ki, bu eleştiriler ve uyarılar yeterli olmamış ve bu anlayışın teşhir edilmesi FYK tarafından yapılmamıştır. 2- Başta da belirttiğimiz gibi, FYK bir yıllık konumuyla Kürt Federasyonunu işleyemez bir hale getirmiştir. Bu haliyle federasyon göstermelik bir kurum haline gelmiştir. İddialarımızı şöyle örneklendirebiliriz.

a- federasyon yayın organı (BER-BANG) üç ayda bir sayı dahi çıkarılamamıştır. İsveç resmi makamları nezdinde çok önemli olan Federasyonun yayın hayatı sürdürülememiş ve bunun sonucu olarak Federasyon birçok imkandan mahrum kalmıştır. b- İnsan hakları komisyonu Eylül ayında Stockholm'de toplandı. Bu toplantıya sömürgeci, askeri-faşist diktatörlüğün sadık adamlarından, kaşarlanmış bir Kürt düşmanı ve kemalist olan prof. Mümtaz Soysal da katılmıştı. Toplantıdan sonra M. Soysal bir açıklama yaparak, İsveç hükümetini Kürtlerle ilgili politikasından dolayı ağır bir dille eleştirdi. Federasyon yönetim kurulu burnunun dibinde yapılan böylesi bir toplantıya katılmamakla veya katılmayı denememekle ve hele toplantıdan sonra yaptığı açıklamalarla T.C'nin gönüllü ideologlarından biri ve keskin bir Kürt düşmanı olduğunu kamtlayan M.Soyal'ın açıklamalarına karşı sessiz kalmakla, hangi durum içinde bulunduğunu bir kez daha göstermiştir.

İsveç Kürt Federasyonununun işlevsiz bir hale getirildiğini kanıtlayan bu örneklerden sonra, şimdi de FYK'nun gerçekleştirdiği tekil eylemlerde bir tek siyasi görüşün çıkarları doğrultusunda hareket edildiğini, böyle-

ce federasyona üye diğer derneklerin iradelerinin hiçe sayıldığını ve demokratik ilkelerin çiğnendiği yolundaki iddiamızı kanıtlayıcı bir örnek verelim.

Bilindiği gibi bölgemizde İran-İrak savaşı dört yıldır acımasızca devam ediyor. Bu savaşta şimdiye kadar onbinlerce insan hayatını kaybetti. Bir o kadarı da sakat kaldı. Her iki sömürgeci devlet sınırları içinde yaşayan işçi sınıfı ve emekçi halklar bu savaştan ağır zarar gördüler. Kısacası savaş, şimdiye kadar ağır tahribatlara yol açtı. Önemli derecede emperyalizmin, sömürgecilik ve bölge gerçiciliğinin işine yarayan bu haksız savaş, bölgeyi tümünden kızgın bir ortamın eşiğine getirmek isteyen emperyalist emellerin umut kaynağı oldu ve bu konumunu günümüzde de korumaktadır. Devrimciler, bu savaşın haksız bir savaş olduğunu ta baştan beri belirttiler ve bu savaşa karşı İran ve Irak ilerici güçleriyle her iki sömürgeci devlet sınırları içinde silahlı mücadele yürüten Kürt halkının yanında yer aldılar. Bu savaşın sadece emperyalizm, sömürgecilik ve bölge gerçiciliğinin işine yaradığını her vesileyle dile getirdiler. Devrimci güçler, sosyalizmden birazcık olsun nasibini alanlar, hiçbir dönemde savaşan taraflardan herhangi birini destekleme durumuna düşmediler. Böylesi bir tavrın tarihi bir hata olacağına bilincinden hareket ettiler.

İsveç Kürt Federasyonu ise, bundan birkaç ay önce yaptığı "İran ve Irak arasındaki savaşa son" panolu mitingle, yukarıda belirttiğimiz devrimci ve doğru tavrın karşısında yer almıştır. Yürüyüşün zaman ayarlaması ve savaşan güçlerin yürüyüş dönemine tekabül eden görüşleri hatırlanacak olursa, FYK tarafından gerçekleştirilen yürüyüşün esas olarak savaşın durdurulması doğrultusunda

değil de, FYK bünyesinde yer alan ve bu gün Irak sömürgeci Baas diktatörlüğü ile uzlaşma içinde olan görüşün dayatması sonucu gerçekleştiği görülecektir. Bunları sıralıyalım;

1- İsveç Kürt Federasyonu olarak Irak-İran arasındaki bu haksız savaş ile ilgili olarak zaten yeterince tavır geliştirilmiş ve bu doğrultuda görev yerine getirilmişti. Savaşın başlamasından dört yıl sonra böylesi bir mitingin yapılması anlamsız değildir. 2- Mitingin yapıldığı dönemin sömürgeci-ırkçı Irak Baas diktatörlüğünün en çok sıkıştığı bir döneme tekabül etmesi ve bu dönemde Irak yönetiminin de hararetli bir şekilde "savaş durdurulsun" sloganına dört elle sarılması tesadüfi değildir.

3- Yine bu dönemde Federasyon Yönetim Kurulunu paylaşan uzlaşmacı ve teslimiyetçi görüşün siyasi savunucularının Irak'ta "otonomi" masasında görüşmeler yaptıkları ve bu görüşmelerin sonuç aşamasına geldiği bir döneme rastlaması da tesadüf olarak kabul edilemez.

Belirttiğimiz bu noktalar açıkça göstermektedir ki, Kürt federasyonu FYK içinde yer alan ve bu gün Irak'ta sömürgeci-ırkçı yönetimle uzlaşma içinde olan görüşün bir propaganda organı haline getirilmiştir. Federasyon bünyesinde yer alan diğer derneklerin iradeleri ise bu düşünceye alet edilmiştir.

Yaptığımız bu değerlendirmelerden sonra ortaya çıkan sonuç hiç te iç açıcı değil. Federasyonun bu gün içinde bulunduğu durumu merak edip te izleyen hiç kimse bu gidişattan memnun olamaz. Konu ile ilgili olarak kimin ağzı açılırsa, herkes rahatsızlığını dile getirmektedir. Biz de bu yazımızla bir kez daha, hem de kongre arifesinde rahatsızlıklarımızı dile getirmeyi bir görev bildik. Ancak salt olarak rahatsızlıkları dile getir-

mek, yalnızca eleştirci olmak soruna çözüm getirmiyor. Bunun yanında yeni alternatifler sunmanın gerekliliği de kendini dayatıyor. Bu yapılmadığı takdirde, federasyon kendi kaderi ile tek başına terk edilir ve kim bilir belki de uzun çabalar sonucu ele geçirilen bu olanak ta heder olur, gider. Böyle olmasını istemeyen tüm devrimci ve yurtsever güçler gibi, biz de kendi alternatiflerimizi kısaca sunmaya çalışalım ve nasıl bir federasyon arzulağımızı bir kez daha belirteyim.

1- İsveç Kürt Federasyonu her şeyden önce, yurtsever güçleri biraraya getirip, İsveç'te bulunan Kürtlerin demokratik haklarının korunması ve bunların genişletilmesi doğrultusunda bir işleve sahip olmalıdır. İsveç'te yaşayan Kürtlerin toplumsal, sosyal ve kültürel alanlardaki sorunlarının tercümanı olmalı, bu sorunların çözümü kavuşturulabilmesi için, İsveç resmi makamları nezdinde Kürt topluluğunun haklarını savunan demokratik bir merci olmalıdır.

2- Federasyon, çalışmalarında her yönüyle demokratik olmalı ve halk saflarında yer alan güçlerden oluşmalıdır. Demokrasi ilkesi, genelde Kürt halkının mücadelesi, özeldir ise federasyonun işleyebilir bir hale gelebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Başlı başına işlenmesi gereken bu konunun önemi hayatın her alanında kendini dayatmaktadır. Demokrasiyi yalnızca kendi çıkarlarımız ile eşdeğer gördüğümüz zaman veya bu ilkenin sadece kendimiz için geçerli olduğunu iddia ettiğimiz sürece, istenilen düzeyde bir federasyona sahip olamayacağımızı da kavramamız gerekir. Bu açıdan ele alındığı zaman

federasyonun demokratik bir çerçevede işletilmesi oldukça önemlidir.

3- Federasyon, dar grupçu anlayışların bir kurumu haline gelmemelidir. Unutmamak lazım ki, federasyon ve benzeri kuruluşlarda dar grup çıkarlarını dayatmak, genel olarak Kürt halkının çıkarlarına ters düşmektedir. Eğer halkımızın çıkarlarını düşünüyorsak, kendi dar grup ve siyasi çıkarlarımızı bir tarafa bırakmalı ve bu noktadan hareket etmeliyiz. Siyasi çıkar ve dar grupçu anlayışlarımızı hakim kıldıracağımız o kadar çok alan var ki, hiç değilse federasyonu bunun dışında tutalım.

4- Federasyon, yukarıda belirttiğimiz noktalar çerçevesinde iş yapabilir kadroların yönetimine terk edilmelidir. Yurtsever ve demokrat özünü kaybetmediği sürece, federasyon yönetiminde iş yapabilir, yetenekli insanların yer alması KOÇ-KAK olarak bizim temel istemlerimizden biridir. Belirttiğimiz gibi, federasyonun yurtsever ve demokratik bir zemin üzerinde işler hale gelmesi bizi çok rahatlatacaktır.

Yukarıda belirttiğimiz bu ana noktalar çerçevesinde, federasyonun yeni çalışma yılı ile ilgili olarak işe sunuları söyleyebiliriz;

Federasyon,

1- Şu veya bu nedenle İsveç'e göç etmek zorunda kalmış mültecilerin problemlerine eğilmeli, onların tercüman, danışman, kamp ve diğer sorunlarıyla yakından ilgilenmelidir.

2- Çocukların ve okuma yazma bilmeyen yetişkinlerin anadili eğitimi için daha kaliteli öğretmen ve kitap teminini programlamalıdır.

3- Küçük çocukların yuva ve personel sorunlarına eğilerek, kürtçe yuva açmak için çalışmalı ve bu doğrultuda Kürt ailelerini bilgilendirmelidir.

4- Kürt gençlerinin gelişmeleri için tedbir almalı, bu hususta gençlerin boş vakitlerini faydalı bir şekilde değerlendirebilmeleri için spor, folklor, müzik, sanat vb. konularda faaliyetlere başlamalıdır.

5- Kadınların eğitimine büyük önem vermeli; sosyal, kültürel, dil, sağlık vs. konularla ilgili kurs ve seminerler tertiplemelidir.

6- Kürt dili ve kültürünü geliştirici yönde çalışmalar yapmalı, BER-BANG dergisini en az ayda bir defa yayınlamalı ve içerik olarak diğer konuların yanında, İsveç toplumsal yapısına da yer vermelidir.

7- Üye derneklerle ilişkileri geliştirmeli ve üye derneklerin çalışmalarında onlara yardımcı olmalıdır.

8- Elinde bulunan tüm olanakları, ayırım gözetmeksizin her isteyenine (yurtsever ve demokratın) istifadesine sunmalıdır.

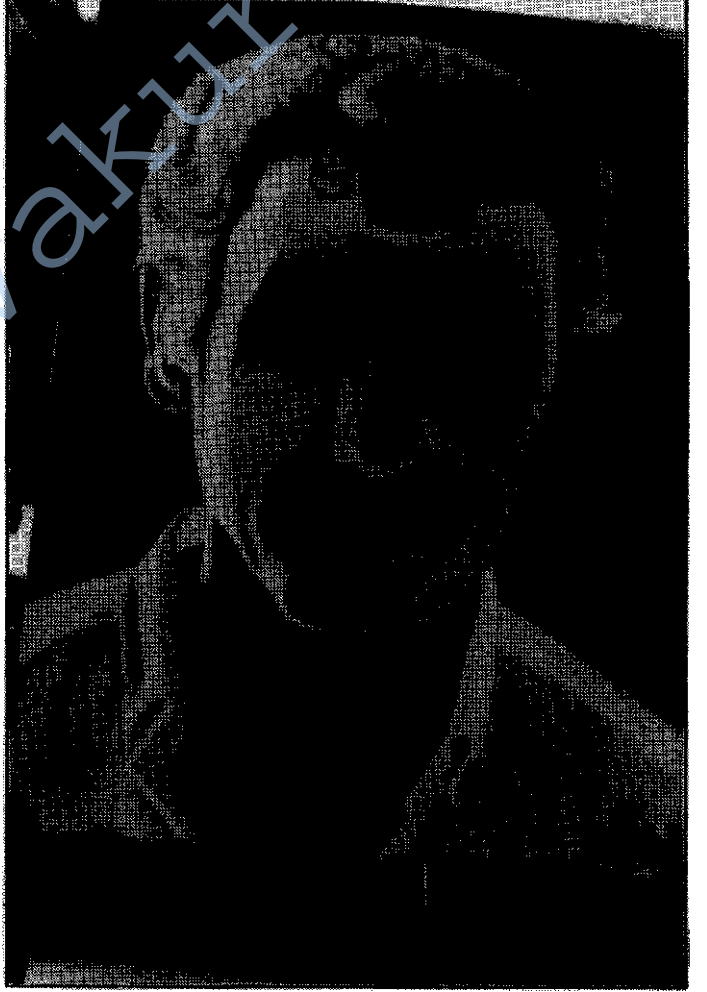
9- İsveç resmi kurumları ile ilişkileri artırmalı, diğer göçmen federasyon ve demokratik kuruluşları ile ilişkiler geliştirmelidir.

10- İsveç'te yabancılara karşı geliştirilen ırkçı ve tutucu girişimlere aktif bir şekilde karşı durmalı ve kampanyalar geliştirmelidir.

İsveç Kürt federasyonu, yukarıda belirtmeye çalıştığımız ana noktalar ve taslak çalışma programı çerçevesinde bir düzenlemeye girerse, yeni dönemde başarılı olması kaçınılmaz (Devamı say. 27'de)

YILMAZ GÜNEY'İ KAYBETTİK

1
9
3
7

KAHPECE KURŞUNLANAN
HEP YÜREK,
BOMBALARLA-TOPLARLA-
HELİKOPTERLERLE
PARÇALANMIŞ HER BEDEN,
YİĞİTÇE İPE UZATILMIŞ
HER BOYUN
MÜCADELENİN ÇELİKTE
DOKUSUNU OLUŞTURURLAR...
KÖKLENDİKÇE, DAHA
DERİNLERE İNDİKÇE,
ONBİNLERCE YENİ CANLA,
MİLYONLARCA YENİ
DAMARLA BESLENEREK
GELİŞECEKTİR.

Yılmaz Güney, Paris'te 9 Eylül 1984 günü hayata gözlerini yumdu. Güney 47 yaşındaydı. O'nu; insan ömrünün en değerli ve en verimli dönemi olan bir yaşta kaybettik. Genellikle sanatçıların en değerli ve kalıcı sanat ürünleri verdikleri bir dönem vardır; sanatçı bu dönemde kendini ve sanatını yeniden üretir, özde ve biçimde sanatını yeniler, toplumdaki yeri ve rolüne denk düşünen gerçek sanatsal kişiliğini bulur

ve yaratıcılığın sınırına varır. Yılmaz Güney'i, sanat yaşamının böyle bir döneminde, sanat hayatının altın çağında kaybettik. Güney, ayrıca Türkiye ve Kürdistan halklarına en çok gerekli olduğu, Türkiye ve Kürdistan devrimci hareketinin en çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde öldü. O'nun bu erken ölümü, faşizme karşı mücadelede halklarımız için yeri zor doldurulur bir kayıp oldu.

Şüphesiz ölüm, insanlar için do-

ğal ve kaçınılmaz bir olaydır. Ancak ölümden ölüme fark vardır. Y.Güney gibi 47 yaşında, daha çok şey yapmak isteyen ve yapabilecek olan değerli bir sanatçı, adı gibi yılmaz bir devrimci için böylesine erken bir ölüm, kolay kabul edilebilir bir şey değildir. Her şeyden önce o'nun, 47 yaşındaki bu zamansız ölümü, Türkiye sineması ve devrimci sanat yaşamında, yeri zor doldurulabilinir bir boşluk bıraktı. O'nun yarım kalan bu

sanat yaşamı, insana, tamamlanmayan değerli bir esere duyulan acı bir duygu verse de; gerçekte güven ve inanç veren, umut ve mücadele azmi aşlayan gerçek bir öyküdür. Kısa bir ömür yaşadı. Fakat 47 yıllık bu kısa ömre çok şey sığdırdı. Bir sanatçı olarak, politik kişiliği, emekçi sınıflara ve topluma karşı duyduğu sorumluluk ve devrimci mücadeledeki kararlılığıyla da, Türkiye koşullarında çağdaş bir aydın ve devrimci bir sanatçının nasıl olması gerektiğinin en güzel örneği oldu.

Y.Güney; sanatçı bir kişiliğe sahip olduğu kadar, politik bir kişiliğe de sahipti. O'nun sanatçı kişiliğini politik kişiliğinden ayırmak olanaklı değildir. Elbette, ideolojik ve politik

olarak bazı yanlış görüşleri de vardır. Yanlışlarıyla birlikte o; devrimci çağdaş bir sanatçı olduğu kadar, aynı zamanda kendini işçi sınıfının davasına adanmış militan bir devrimci ve bir kavga adamıdır da. İdeolojik ve politik konulardaki görüşleri, yanlış ve hataları ayrı bir yerde, farklı bir konumda ele alınmalıdır. Güney, bu konularda üzerinde söz söylenmek istenmeyen bir insan olarak görülmemelidir. Ancak, burada bizi ilgilendiren ve üzerinde durduğumuz yanı, o'nun sanatçı kişiliği, sanat yaşamı, sanat anlayışı ve eserleridir. O'nun halka ve topluma malolan yanındır. Güney, halkın ve toplumun bağrından çıktı ve tekrar halka ve topluma mal oldu. O'na sahip çıkıp yaşatacak olan da toplumdur.

Burada, ideolojik ve politik görüşlerine değinmeden, kısa yaşam öyküsü ve sanatsal yaşamı üzerinde durmaya çalışacağız. Kuşkusuz Güney, çok yönlü ve geniş bir biçimde kavranmalıdır. Devrimci sanat değerlerine sahip çıkmak ve yaşatmak, o'nu tanımak ve anlatmakla olanaklıdır.

O'nu tanıyıp anlatmak ise, devrimci bir görevdir.

" ANLADIM KI, BEN ASİMİLE EDİLMİŞ BİR KÜRDÜM "

Yılmaz Güney, 1937 de Adana'nın Yenice köyünde doğdu. Babasının adı Hamit, Annesinin adı Güllüdür. Kürdistan'dan Adana'ya göç etmiş bir ailenin çocuğudur. O'nunla 1983'te yapılan bir röportajda kendi-

KAN, ATEŞ VE GÖZYAŞI
VAR ÖNÜMÜZDE...
AĞLAYACAK ANALAR-BABALAR
DUL KALACAK KADINLAR,
BABASIZ KALACAK
ÇOCUKLAR VAR...
ÖNÜMÜZDE ZİNDANLAR...
TOPLAR, TÜFEKLER...
BİLİMİN, TEKNİĞİN
GELİŞTİRDİĞİ EN SON
SİLAHLAR VAR...

sini şöyle tanıtiyordu: " Gerçek adımdım Yılmaz Pütün'dür. 46 yaşındayım... (1983) Babam Siverek'in bir köyündendir... ve Zaza'dır. Annem Muş'tan Cıbran aşiretindedir... Kurmanc'tır... Ben Annemden; seferberlik sırasında ülkelerinden göç

edip Adana'ya yerleşen bu iki insanın evliliği ile doğdum. Çocukluğum ve gençliğimde, evde zazaca ve kurmanca konuşuluyordu. Fakat, bilimsel ve politik anlamda henüz ulusal kişiliğimi tanımıyordum. Politik bilincimin gelişmesiyle, gerçekliği kavradım. Anladım ki, ben asimile edilmiş bir Kürdüm. Gittiğim okulda, "siz Türksünüz" diyorlardı. Biz milliyetçi, resmi bir ideoloji ile eğitildik. " (1)

Yılmaz Güney'in ailesi de, Kürdistan'dan göç eden binlerce aile gibi, sömürgeci yağma politikasından kaçıp bir lokma ekmek için Çukurova'ya göç eden ve burada boğaz tokluğuna ırgatlık yapan Kürt ailelerden biridir. Kürdistan'dan Türkiye'nin metropol alanlarına en çok nüfus ve emek göçünün olduğu yer Çukurova, Adana'dır. Osmanlı döneminden günümüze değin bu böyledir. Çukurova'ya iki çeşit göç olmuştur. Mevsimlik işçiler ve gidip te dönmeyenler, buralarda yerleşenler. Bu nedenle günümüzde olduğu gibi, geçmişte de Çukurova bölgesinde Kürdistan'dan göç eden yoğun bir nüfus yaşamaktadı. Bunların yüzde doksandan da fazlası buralarda toprak ağalarının yanında ırgatlık yapıyorlardı. Bu gün ise, toprak kapitalistlerinin yanında ücretli tarım köleleri olarak çalışmaktadırlar. Bunlar Çukurova'da ova kültürünün de yaratıcısıydılar. Bu konu Türk edebiyatına kaynak olmuş ve Roman, Şiir ve Hikayelere malzeme sağlamıştır. Türk sinemasının gelişmesinde bereketli bir toprak olmuştur. Orhan Kemal ve Yaşar Kemal gibi başta gelen romancıların eserlerinde baş rolde oynayan tiplerin büyük çoğunluğu Kürt ırgat, ırgat başı, yanaşma vs. tiplerdir. Daha sonra değineceğimiz gibi, Yılmaz Güney'in de

roman ve hikayelerinde yer verdiği tip ve kahramanların hemen hepsi bu tiplerdir. Güney en iyi filimlerini Çukurova'da yaptı, Türk sinemasında yeni bir dönemi açan ve kendi sanat ve sinema anlayışında köklü bir nitelik değişiminin ürünü olan Umut filmini burada (Adana'da) çevirdi.

Y.Güney'in çocukluğu ve ilk gençlik yılları Çukurova'da geçti. O'nun kişiliği burada oluştu. Hareketli ve inatçı, ümit ve umut dolu, kavgacı ve mert, insancıl ve merhametli, seven ve duygulu, verimli ve üretken.... bir kişilik. Çukurova güneşinin altında sabır ve sebatla direnmesini bilen bir karakter. Yılmaz, Çukurova'yı çok iyi tanıyordu. Çünkü O'nu büyüten bu topraklardı. Bu nedenle mekale, roman, hikaye ve filimlerinde baş yeri işgal eden bu topraklar ve bu toprağın insanıdır. "Güney" ismini bu topraklara ve üzerinde yaşayan insanlara duyduğu sevgi saygıdan ötürü aldı, O.

Çocukluğu ve ilk gençlik yılları Çukurova'da yaşamın çeşitli kesimlerinde çalışarak geçti. İrgatlık, sığırtmaçlık, kasap çıraklığı, katiplik, filim işletmeciliği vs. yaptı. Liseyi bitirdiği yıllarda edebiyata merak saldı. Bazı arkadaşlarıyla birlikte DORUK ve PÜREN dergilerini çıkardı. Ancak, mali olanaksızlıklar yüzünden bu dergiler kısa ömürlü oldular. Hayatının günlük gerçeklerini ve Çukurova insanlarını yansıtan hikayeler yazdı. " Üç bilinmeyenli bir denklemin çözümü" adlı hikayesinden dolayı 18 ay hapis cezası yedi. Bu hikayesiy-le komünizm propagandası suçundan yargılandı. Hapis cezasının bitiminden sonra Konya'ya altı aylık sürgüne gönderildi. Konya sürgünü O'nun hayatının önemli dönemlerinden biridir.

Y.Güney 1955 te orta öğrenimini Adana'da bitirdi ve İstanbul iktisat fakültesine kaydoldu, fakat burayı bitirmeden ayrıldı. Ekonomi politikle uğraşacağını düşünüyordu. Sonradan eğiliminin sanat ve edebiyat konularında daha ağır bastığını gördü ve tercihini bu yönde yaptı. Bazı edebiyat dergilerinin çıkarılmasında aktif rol oynadı, çeşitli dergilere kısa hikayeler yazdı. Bu dergilerin dağıtımında önemli görevler üstlendi. Uzun süre yaptığı ve kendisine sinemanın yolunu açan şey filim işletmeciliği oldu. O dönemde Türk sinema sanatı alanında iş yapan birkaç tane filim yapım şirketi vardı. Y. Güney bu şirketlerden birinde iş buldu. Şirketin yaptığı filimleri Anadolu'da pazarlama görevini yaptı. Bu iş O'nun hayatında bir dönemeç oldu. Şehir-şehir, Kasaba-kasaba Anadolu'yu gezme ve tanıma olanağı buldu. Götürdüğü filimleri her yerde defalarca izledi. O'nun; sinemayı, sinema seyircisini ve seyirci ile sinema arasındaki iletişim bağlarını bu gezileri sırasında öğrendiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Özellikle Türkiye'de sinema seyircisinin durumunu, zevk ve istemlerini, sinema oyuncularını mitoslaştıran (ölümsüz ve yenilmez kahramanlar olarak gören) toplumsal psikolojisini, sosyal ve kültürel düzeylerini çok yakından tanıdı. Çoğu zaman kendisinin her film oynayışında seyircilerle bütünleşmiş olduğunu, seyircinin coşkun tezahüratlarına kapıldığını görüyoruz. Daha sonraları sinema sanatında O'nu seyircileri ile yalın bir biçimde kaynaştıran ve bir mitos haline getiren sinema-seyirci ilişkisini bu yoldan kavradığını görüyoruz. Halkın içinden gelme bir kişi olarak bu ilişkiyi en kolay ve en iyi bir biçimde tanıma şansına sahipti.

YILMAZ GÜNEY SİNEMA DÜNYASINA GİRİYOR

Yılmaz Güney Türkiye sinemasına belirttiğimiz yoldan girdi. Sinema çevreleriyle tanıştı, tanınmış filim yapımcısı ve yönetmenlerle ilişki kurdu. Güney, Türkiye sinemasına bazı filimlerde figüran rol alarak girdi. Birkaç figüranlıktan sonra esas olarak sinemaya 1958'de çevirilen ve kendisinin reji asistanı, senaryo yardımcı, ve oyuncu olarak yer aldığı "Bu vatanın çocukları" ile ayak bastı. Güney, 1958'den 1972'ye kadar yüze yakın filmin yapımında aktif olarak yer aldı. Bazı filimlerde baş rol de oynadı, bazılarında çeşitli roller aldı.

BİZİM DE VAR...
EMEKCİ KİTLELERE,
EZENLERE-EZİLENLERE
SÖYLENECEK SÖZÜMÜZ
VAR !...
DELİNECEK BİR
YÜREÇİMİZ,
İPE UZATILACAK
İNCE BİR
BOYNUMUZ VAR...

Bazı filimlerin senaryolarını yazdı, rejişörlük yaptı. Kendisinin ilk reji de-

nemesini 1968'te çevirdiği ve baş rolde oynadığı SEYİTHAN filmi ile yaptı. Seyithan filmi ile O, filimlerinde alışılmışın dışında sanat ve siyasi içeriğiyle farklı bir muhteva ve üstün bir sanatçı yeteneğiyle seyircinin önüne çıktı. Bu film, O'nun sanat ve düşüncesinde yeni bir aşama oldu. O'nun sinema sanatında kapalı bir biçimde de olsa Kürt imajını ilk kez derli-toplu bir biçimde işlediği bir film oldu. Seyithan filmi eski bir Kürt hikayesinin sinemaya uyarlanmasıyla ortaya çıkmıştı. Seyithan filmi sinema çevrelerinin ve önde gelen bazı sinema eleştirmenlerinin oldukça dikkatini çekti. Y. Güney 1958'den 1972'ye kadar oyuncu, senarist, yapımcı ve yönetmen olarak toplam 17 ödül aldı.

Başta da belirttiğimiz gibi Y. Güney'in sanatçı kişiliği O'nun politik kişiliğinden ayrı ele alınamaz. Güney; dışarda, sinemanın dışında da aktif ve mücadeleci bir insan olarak davrandı. Türkiye'deki siyasi ve toplumsal gelişmeyi yakından takip etti. Devrimci harekete aktif olarak katıldı. Belli bir dönemden sonra, ki bu döneme O'nun Yeşil Çam'da ayağının yere bastığı, kendi gücüne dayandığı bir dönemdir, Türkiye sinemasını devrimci mücadelenin bir alanı ve aracı olarak görmeye başladı. Bu nedenle, egemen sınıflar daha baştan O'na karşı bir saldırı kampanyası başlatmış ve cephe açmıştı. 12 Mart 1971 askeri-faşist darbesi ardından başlayan saldırılardan, devrimcilere yönelik baskı, işkence, idam ve hapis operasyonlarından O da payına düşeni aldı. Güney 17.3.1972'de yakalandı ve Selimiye'ye gönderildi. İsteseydi 12 Mart'da yurtdışına kaç-

bilirdi, kaçma olanağı vardı. Fakat O bunu yapmadı. Gizli örgütlere para ve silah yardımı yaptığı, teröristlere yakınlık ettiği suçlarından yargılanıyordu. 19.3.1972'den 20 Mayıs 1974'e kadar içerde kaldı. O'de diğer birçok devrimci gibi CHP-MSP koalisyon iktidarının çıkardığı aftan yararlandı. İki yıldan fazla bir süre içerde kalan Güney, cezaevindeyken film yapamadı. Burjuvazi O'nu en sevdiği yer olan film setlerinden koparmıştı. Fakat içerde boş durmadı; roman, hikaye ve birçok senaryo yazdı. Sanat ve politika konularında yoğun bir çalışma yaptı. Sanat anlayışını ve politik düşüncelerini yeniden gözden geçirdi. İçerden kendini daha da yenilemiş olarak çıktı. Selimiye'den karısı Fatoş Güney ve oğlu Yılmaz'a her fırsatta mektuplar yazdı. Bu mektupları daha sonra "Güney Filmcilik Sanayi ve Ticaret A.ş. yayınları" tarafından "Selimiye Mektupları" adıyla yayınlandı. Karısı Fatoş'la 27 Haziran 1970'te evlenmişti, O'nu Selimiye cezaevine gönderdiklerinde ise oğlu Yılmaz Güney 6,5 aylıktı. Selimiye Mektuplarında Güney, karısı ve oğluna mutlu ve güzel yarınları müjdeliyordu. Hangi koşul ve ortamda olunursa olsun; insanın direnmesi, güven ve inancını koruması gerektiğini yazıyordu. Günaşırı yazdığı mektuplarında yalın ve içten bir anlatımla sevgi, dostluk, fedakarlık, vefa sadakat vs. konuları ve her şeyden önce devrimci bir insanın onuruna düşkünlüğünü dile getiriyordu. Tüm mektupları cezaevi yönetimi tarafından dikkatle inceleniyordu. Selimiye Mektupları; O'nun edebi ustalığını, satır aralarında da olsa ifade edilmeye çalışılan siyasi ve insani düşüncelerini dile getiren değerli bir eserdir.

Y. Güney içerden çıktıktan sonra (20 Mayıs 1974) yeniden film setlerine döndü. Öz ve biçimde gerçekleşen ileri bir muhteva ile büyük bir enerji ve potansiyel doluydu. Üretkenliğinin, sanatta yaratıcılığın en iyi bir dönemine girmişti. Çok şey üretmek ve çokça şey yapmak istiyordu. 20 Mayıs 1974'ten 13 Eylül 1974'e kadar özgürlük içinde geçen dört aylık gibi kısa bir sürede ARKADAŞ filmi çevirdi ve ENDİŞE filminin çekimine başladı. Endişe filminin çekimi sırasında Adana'nın Yumurtalık ilçesinde tertiplenen bir provakasyon ile 13 Eylül 1974'te tekrar tutuklandı. Yumurtalık olayında gerici, faşist bir hakimiyet öldürmek gibi adı bir suçlamayla suçlandı. Bu olaydan dolayı 18 yıl ceza yedi. Çeşitli hapisanelerde yattı. 12 Eylül'den sonra dışarıya çıkmayı başardı ve Fransa'ya yerleşti.

Yılmaz Güney, çeşitli nedenlerden dolayı çok kez yakalanmış ve hapisanelere atılmıştır. En uzun hapisane hayatı 13 Eylül 1974'deki Yumurtalık olayı ile başlar. Hayatında toplam 12 yıl hapis yattı. 47 yılını 12 yılı, yani ömrünün dörtte birini, Türkiye'nin belli başlı birçok hapisanelerinde yattı. Egemen sınıflar en kutsal hakkı olan özgürlük hakkını elinden alarak, O'nu, halkın ve toplumun sorunlarını beyaz perdeye aktarma olanaklarından mahrum bıraktı. Egemen sınıfların çeşitli saldırıları, baskı, sansür ve cezaevleri O'nu yıldırmadı. Hapisanelerde iken olanaklar ölçüsünde içerden sanat çalışmalarını, film çekimlerini takip etti. Yılmaz ve yıldırılmadı, aksine sınıf kını daha da arttı, mücadele azmi bi-

(Devamı say. 27'de)

KONGRE 5'AN YA KOÇ-KAK'Ê ÇÊBÛ

Kongre 5'an ya Komela Çanda Karkerên Kurdistanê di roja 3.11.1984'an de pêkhat. Kongre li Tensta Centrum, li "Tensta Tråff" de saet 11'an de destpêkir û heta saet 17'an dom kir. Di kongre de ji bilî endamên Komelê, gelek kesên guhdar jî beşdar bûn.

Komela Çanda Karkerên Kurdistan ya Stockholmê, di sala 1978'an de hate avakirin. Piştê sazûna xwe, KOÇ-KAK bû endamê Federasyona Komelên Kurd li Swêd û xebata xwe di nav Federasyonê de jî heta bi îro domand. KOÇ-KAK heta niha di nava Kurdên, ku li Swêd dijîn, jî aliyê çandî û demokratîk de xebatên cûrbecûr kir. Bi Komelên demokratîk yê biyaniyan ve danûstandinekê xurt pêkanî; Kurdistan û gelê Kurd, çand û zimanê gelê Kurd, problemên Kurdên ku li Swêd dijîn, bi wan da naskirin. KOÇ-KAK xwe perçekê ji xebata têkoşîna Netewî-demokratîk ya ji bo Kurdistanê li derveyî welat dît û di şertên Swêd de bi xurtî piştgirtina vê têkoşînê kir. Bi komelên Kurd yê demokratîk ve bi hev re kar kir û tiştên ku ketin li ser milê wê pêkanî. Li Swêd gelek belavokên bi Swêdî, Kurdî û Tirkî û weşanên din derxist. Li Swêdê cara yekemîn kovarekê ji bo zarokên Kurd, bi navê KULÛLK derxist. Heta bi îro 14 hejmarên kovara KULÛLK'ê derketiye û dê hê derkeve.

Piştê axaftina ya jibo vekirina Kongre, nameyên pîrozbahiyê hatin xwendin, ku ji kongre re hatibûn rê-

kirin. Dû vê re raporên xebat û aborî ya Komelê hatin xwendin. Endamên Komelê li ser van raporên dîtînan xwe diyar kirin. Li gor rojevê Komîta Karger ya Komelê hate helbijartin. Dû Helbijartinê, endamên Komelê dîtînan û pêşneyarên xwe anînan ziman. Endaman di van pêşneyarên xwe de bi piranî li ser problemên Kurdên ku li Swêd dijîn sekinî. Nema li ser problemên civakî û pedagojîk yê malbata Kurd û xortên Kurd hate rawestandî. Ji bilî vê jî li ser xebata demokratîk di şertên Swêd de hate sekinandin.

Dîtînan herî girîng yê endamên Kongrê li jêr in;

- * Pêşdebirina zanebûna siyasî û çandî ya endamên KOÇ-KAK'ê.
- * Hînbûn, hînkirin û pêşdebirina zimanê Kurdî. Aliyê din hînbûna zimanên din jî gelek girîng e.
- * Divê li ser xebata çandî hê zêde bê rawestandî.
- * Xurtkirina danûstandina di navbera malbatên Kurd û nemaze li navbera zarokên Kurd.

Pêşdebirina zanebûna jinan û zarokan xalekê girîng e. Hinek jî jinên Kurd xwendin û nivîsandin nizanin, yan jî pir kêman dizanin. Divê Komele ji bo jinan xebatê cûrbecûr bike. Di vê 8'ê Adarê, Roja Jinên Demokrat, bê pîroz kirin. Kongre KOÇ-KAK'ê ji zilaman jî daxwaz kir, da ku ew jî

alîkariyên jin û zarokên xwe bikin. Ji bo zarokên Kurd, hînbûna zimanê zikmakî (Anadil) bi dê û bavên wan ve girêdayî ye. Problema herî mezin ya zarokên Kurd, ku li Ewropa çêbûne jî ev e, ango ziman e. Divê Komele, ji zarokên Kurd re li ser ziman, dîroka Kurdistanê bi kurtî li ser gelê Kurd û Kurdistanê enfemasyon bide û wan di vî warî de şiyar bike, da ku ew jî gelê xwe û ji degerên xwe yê netewî dur nekevin. Ji bo vî tiştî, divê Komela me KOÇ-KAK van tiştên jêrîn pêkbîne;

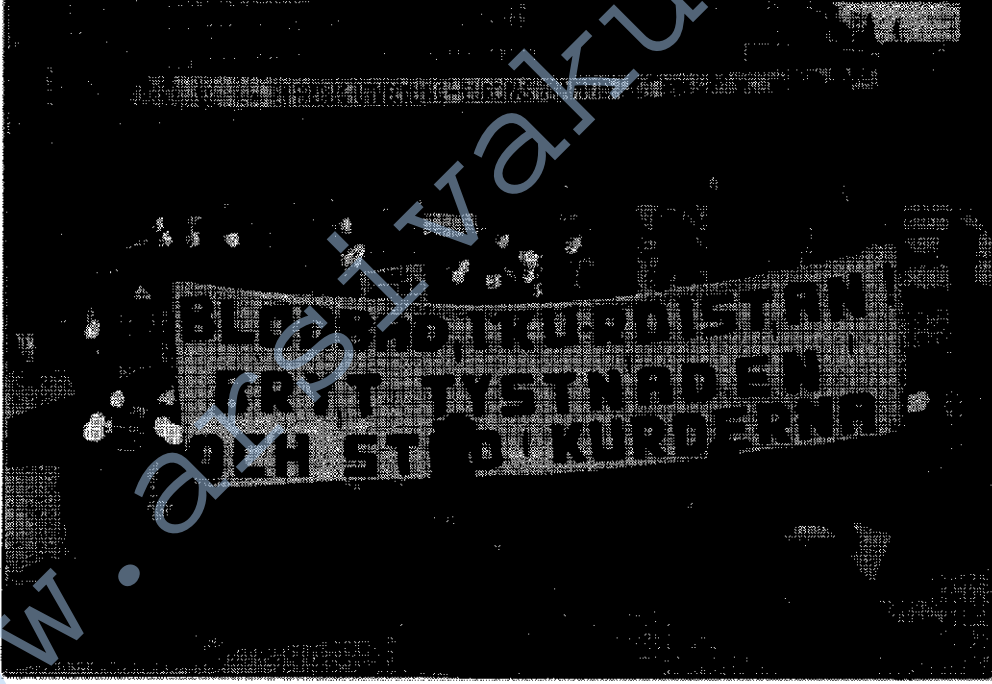
- * Komele divê; şeva çandî ku mehê carekî pêktê, pêşde bibe û van şevan bixe sistemekê hêja.
- * Divê, di Komelê de xebat li ser Folklorê Kurdî bê kirin.
- * Divê, Komele; danûstandinên xwe bi komelên din ve xurtir bike û di vî warî de jî bi wan re bi hev re kar bike.

Di kongra 5'an ya KOÇ-KAK'ê de li ser rewşa Federasyona Komelên Kurd li Swêd jî hate sekinandin. Dîtina Kongre li ser vî tiştî bi kurtî wiha bû;

Piştê kongre ya 4'an, Federasyon ketiye rewşekî gelek nexweş. Prestîja Federasyona Kurd di nava Kurdan û Komelên endam de gelek ketiye. Berpirsiyarê vî tiştî Komîta Karger ya Federasyonê ye. Komîta Karger, Federasyonê ji dîtinekê politîk re alet kiriye, ku ev dîtînan li Kurdistanê (Dûmahik di pel. 24'an de)

KÜRDİSTAN'A YÖNELİK SALDIRILAR ÇEŞİTLİ AVRUPA ÜLKELERİNDE

PROTESTO EDİLDİ

12 Eylül 1980'de faşist cuntanın iktidara getirilmesinin temel nedenlerinden biri de, Kürt halkının Ulusal-demokratik mücadelesini bastırmaktı. Bu amaçla iktidara geldiği günden itibaren askeri-faşist cunta Kürt halkına karşı her yönden topyekün bir saldırıya geçti. Kürdistan'a yönelik faaliyet ve saldırılara büyük bir hız verdi. Yüzyıllardan beridir Kürt halkı üzerinde uygulanmakta olan sömürgeci baskı, saldırı ve katliamlara 12 Eylül 1980'den sonra görülmemiş faşist baskı ve saldırılar da eklendi. Faşist cuntanın saldırıları kuzey-Kürdistan ile de sınırlı kalmadı. Kürdistan genelinde Kürt halkına karşı topyekün bir saldırı, sindirme ve yoketme boyutlarına ulaştı. Bu amaçla

25 Mayıs 1983'te faşist Türk ordusu Irak Kürdistanı (güney-Kürdistan) ve o'nun kahraman PÊŞMERGE güçlerine karşı havadan ve karadan geniş bir saldırıya geçti. Peşmergelerin kahramanca direnişleri karşısında amacına ulaşmadan bozgun ve başarısızlığa uğrayan faşist ordu, geri çekildi. Bu başarısızlık askeri-faşist cunta yönetimine ağır bir darbe oldu. Ancak, askeri-faşist cunta boş durmadı, ikinci bir saldırı için daha geniş hazırlıklara girişti. Bu yılın 15 Ağustos'unda Eruh ve Şemdinli'de meydana gelen provakasyon olaylarını da bahane ederek, yeniden saldırıya geçti. Kuzey-Kürdistan'ı boydan boya yeniden işgal altına alan ve yeni katliamlara girişen aske-

ri-faşist diktatörlük bir kez daha güney-Kürdistan'a girdi.

Askeri-faşist diktatörlüğün halkımıza karşı giriştiği bu yeni topyekün saldırı, sindirme ve yoketme operasyonu kısa bir zaman içinde uluslararası planda tepkilere yol açtı. Dışarıda ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ise Kürt ulusal-demokratik örgütleri, karşı eylemler düzenlediler. Bunlardan bazılarını şöyle sıralamak mümkündür.

İSVEC:

İsveç'te, Kürdistan'lı siyasi güçler bir araya gelerek bir komite kurdular. "Türk Ordusunun saldırılarına karşı Kürt halkıyla dayanışma Komitesi"

adı altında kurulan bu komite hemen çalışmalarına başladı. Komite bir eylem programı çerçevesinde faaliyetini yoğunlaştırdı. Bir hafta süreyle Stockholm şehir merkezinde panolar açtı, çeşitli gösterilerde bulundu ve altı binin üzerinde (Türkçe-İsveççe) bildiri dağıttı. Radyo, TV, basın organları ve demokratik bazı kuruluşları ziyaret etti. Hazırladığı bildiriye İsveç'teki Türkiye, Irak, Suriye ve İran'lı demokratik örgütlerle, burardan gelen Kürdistan'lı demokratik güç ve kuruluşların imzasına sundu. Arap, Türk, Fars ve Kürt örgütleri bu bildiriye imzaladılar. Belirlenen eylem programı çerçevesindeki çalışmalarından sonra protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe 600-700 civarında bir kitle katıldı. Türk ve Irak elçiliklerinin önüne giden yürüyüş korteji iki sömürgeci devletin Kürt halkına karşı giriştikleri ortak saldırıyı protesto etti. Irak elçiliğinin önünde; Irak'taki CUD cephesi adına Saddam Hüseyin ve Kenan Evren'e yollanan açık bir mektup okundu. Bu mektubu, Irak'lı siyasi ve demokratik güçler dışında aralarında bazı ülkelerin Komünist Partileri'nin de bulunduğu 28 Örgüt ve Parti imzalamıştı.

Yürüyüş başlamadan önce, Komitenin hazırladığı ve birçok demokratik örgütün imzaladığı bildiri metni Kürtçe, Türkçe ve Arapça okundu. İsveç Sol Komünist Partisi (VPK) milletvekili Osvald bir konuşma yaptı. Osvald, konuşmasında dünya kamuoyu ve İsveç hükümetinin bu olaylar karşısında niçin sessiz kaldığını sordu ve açıkladı.

Komite, daha geniş bir enformasyon bülteninin (İsveççe) çıkarılması için çalışmalarını sürdürüyor.

UPPSALA:

29.1.1984'te kurulan ve o günden bu yana çalışmalarını sürdüren "Türki-

ye ve Kürdistan Halklarıyla Dayanışma Komitesi" de benzer eylemlere girişti ve Uppsala kentinde bir yürüyüş düzenledi.

F. ALMANYA:

Almanya'daki Türkiye ve Kürdistan'lı siyasi ve demokratik örgütler bir dizi yoğun eylemlere giriştiler. Toplantılar yapıldı, panolar açıldı, çeşitli kalabalık yerlerde gösterilerde bulunuldu. Bildiriler dağıtıldı, örgütlerin imzaladıkları bir ortak açıklama yayımlandı. F. Almanya'nın çeşitli kentlerinde düzenlenen eylemler, Alman kamuoyu ve parlamentonun dikkatini yeniden Türkiye ve Kürdistan üzerine çekti.

FRANSA:

Faşist Türk ordusunun Kürdistan'da giriştiği yeni saldırı, sindirme ve katliamları protesto etmek ve Kürdistan'da olanları dünya kamuoyuna duyurmak için Paris KOÇ-KAK taraftarları Fransa'da bulunan Türkiye, İran, Irak ve Kürdistan'lı demokratik güçlere ortak eylem çağrılarında bulundu. Ancak, güçlerini düşmana karşı birleştirmeleri, gerekirken, birbirleri ile uğraşıp çatışmayı kendilerine uğraş edinen bazı Kürt örgütleri, olay karşısında sorumluluklarını yerine getirmek bir yana, adeta engeller çıkarmakla uğraştılar. Az sayıda örgütün katıldığı birkaç toplantının ardından geriye birkaç güç kaldı. Dolayısıyla faşist Türk ordusunun halkımıza karşı giriştiği saldırılar Fransa'da sessizlikle geçiştirildi. Bu durum, devrimci-demokratik çevrelerde üzüntüyle karşılandı. Sonunda KOÇ-KAK taraftarları, ve Ala Rızgari taraftarları ortak bir bildiri ile saldırıları protesto ettiler.

DİĞER AVRUPA ÜLKELERİNDE:

Faşist Türk ordusunun Kürdistan'da giriştiği (kuzey ve güney-Kürdistan'da) yeni saldırılar Avrupa'nın diğer bazı ülkelerinde de protesto edildi. Çeşitli eylemlerle saldırıların protesto edildiği ülkeler şunlardır: Hollanda, Belçika, Danimarka, İngiltere, İsviçre ve Yunanistan. ■

KOÇ - KAK

(Destpêk rûpel 22'an de)
bi dijmin re li ser mase lihevhatinê runiştîye. Komelên ku di Komîta Karger ya Federasyonê de cih digrin, yan ji vî tiştî re bê deng ma ne, yan ji şîrîkê vê sucê bûn e.

Kongre 5'an ya KOÇ-KAK'ê li ser van tiştan dur û kur sekinî û xelaskirina Federasyonê ji vê rewşê pir bi pêwîst dît. Di vî warî de barrêkî giran dikeve li ser milên hemu komelên endam û Kurdên ku li Swêdê dijîn. Ji ber ku, Komîta Karger ya Federasyonê bi ser van nexweşîyan di nava salekî de tu xebatekî hêja jî nekiriye. Kongre 5'an ya KOÇ-KAK, ji bo Federasyonê demokratîk, ku ji qadirên kêrhatî re jî cih bide û dê bibe xwediyê prestîjêkî bilind, biryar girt. Ev biryar ji aliyê endamên Kongre bi dengê hate qebûl kirin û endaman rexneyên xwe li Komîta Karger ya Federasyonê girtin, ku ji Kongre 5'an ya KOÇ-KAK'ê re tu kesekî neşandibû. (Berî bi mehekî ji wan re name hatibû rêkirin).

Kongre 5'an ya KOÇ-KAK'ê bi durîşmên cûrbecûr di saet 17'an de dawî hat. ■

BEŞİNCİ YILINDA 12 EYLÜL'Ü PROTESTO EYLEMLERİ VE

DEVİRİMCİ-DEMOKRATİK HAREKETİN MANZARASI

12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesinin beşinci yılında sömürgeci, askeri faşist diktatörlük ülke dışında ve Avrupa'nın hemen tüm ülkelerinde çeşitli yollardan protesto edildi. Türkiye ve Kürdistan'da ise; işçi sınıfı, emekçi halk ve Kürt ulusu 12 Eylül'ün yıldönümünde dört yıllık askeri faşist diktatörlük yönetimine karşı tepkilerini çeşitli biçimlerde dile getirdiler. Her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin yok edildiği ve Kürt halkının açık katliamlarla karşı karşıya olduğu bir ortamda, ulusal ve toplumsal çeşitli muhalefet güçlerinden oluşan anti-faşist güçler; ülke içinde ve dışında; sesli-sessiz, gizli-açık, aktif-pasif çeşitli yollardan dile getirdikleri tepkilerinde faşizme karşı ne denli duyarlı olduklarını da gösterdiler. Ancak; 1984'ün 12 Eylül protesto eylemlerinin sonuçları ve eylem platformlarının ortaya koydukları sonuç ise, Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçlerinin ne kadar hazin bir manzara ve derin açmazlar içinde olduğunu bir kez daha açık-seçik bir biçimde herkesin gözleri önüne serdi. Şimdi, kısaca 12 Eylül protesto eylemlerinin sonuçları ve devrimci hareketin durumuna değinelim.

Bilindiği gibi, ülke dışında ve bilhassa Avrupa'da, 12 Eylül protesto eylemlerinin en yoğun, kitlesel ve görkemli bir biçimde kutlandığı yer Almanya'dır. Bunun nedeni; Almanya'da Türkiye ve Kürdistan'dan çok geniş bir işçi, öğrenci ve politik

mülteci kitlesinin bulunması, Türk ve Kürt solundan hemen her politik örgüt ve yan kuruluşlarının burada etkin faaliyet içinde olmalarıdır. Almanya'da oluşan platformlar, özellikle 12 Eylül platformları her ne kadar demokratik düzeyde oluşuyorsa da, gerçekte politik düzeydeki platformlar olarak görülmelidir. Dolayısıyla bu platformlar, özünde Türk ve Kürt solunun ortak iş yapma, birlik, dayanışma ve eylem birlikleri karşısındaki tavır, güç ve konumlarını yansıtıyor.

1984'ün 12 Eylül platformuna kadar Almanya'da ve buna bağlı olarak Avrupa'nın diğer ülkelerinde Türkiye ve Kürdistan'lı devrimci-demokratik güçler genellikle ortak eylem platformlarında biraraya geliyorlardı. Anti-faşist bir cephe veya güç ve eylem birlikleri için merkezi politik düzeyde biraraya gelip ortak bir mücadele platformu oluşturamayan sol güçler, pratikte hayatın dayatması karşısında biraraya geliyor ve 12 Eylül platformlarında birleşebiliyorlardı. 12 Eylül 1980 askeri-faşist darbesiyle bu daha da ileri bir düzeye ulaştı ve geçen üç yıl içinde bu işbirliği sürekli ileriye doğru gelişti. Bu temelde, genel ve merkezi düzeyde en geniş güçleri kapsayan politik bir eylem birliği için son derece uygun bir zemin de hazırlanmış oluyordu. Bu durum ayrıca, politik örgütler ve demokratik kuruluş saflarında devrimci ruhu canlı tutuyor, güçbirlikleri yönündeki şartları geliştiriyor ve güç-

leri birbirine yakınlaştırıyordu. Türkiye ve Kürdistan'da emekçi halka ve devrimcilere moral ve cesaret verirken, Avrupa'da işçi, öğrenci ve göçmenlerin eylemlere kitlesel katılmalarını sağlıyordu.

Ne yazık ki, tüm bu ve benzeri kazanımlar, 84'ün 12 Eylül ortak platform çalışmaları sırasında büyük ölçüde kaybedildi. Dar grupçuluk, sekterizm, sorumsuzluk ve dayatmalar sonunda dört yıllık çabaların ürünü olan ortak eylem platformu dağıtıldı. Bloklaşmalar temelinde yeni, ayrı ayrı platformlar oluştu. Şüphesiz, her güç bunun sorumluluğunu üzerinden atmak için kendince haklı gerekçeler arayıp bulabilir ve kendine hasım bildiği güçleri suçlayabilir. Fakat, ortak platformu dağıtmayı gerektirecek kadar önemli hiç bir gerekçe bulunamaz. Bu işin sırayla sorumluları bellidir ve bunların bilinmesi gerekir. İşçi sınıfı ve emekçi halka karşı sorumluluğunu bilen herkes bu işte kendi hata ve günahlarını görmek zorundadır.

Bir dizi sunni gerekçe ve maddi temeli olmayan nedenlerin sonunda Türkiye ve Kürdistan devrimci-demokratik güçlerinin ortak 12 Eylül platformu dağıldı, dağıtıldı. İki ayrı platform oluştu. İki ayrı platform, iki ayrı yürüyüş, iki ayrı bildiri ve ayrı afişler. Gerçekten bunu kaçınılmaz kılan yeterli gerekçe ve nedenler var mıydı? Kesinlikle hayır! Kendi dar grup ve örgüt çıkarlarını işçi sınıfı ve emekçi halkın çıkarla-

rından üstün gören, devrimin gerçekleştirmesini kendisinin bu dar grup anlayışıyla sınırlı gören birkaç sektör gücüne ulaşmıştı. Arada kalan diğer bazı güçler ise, isimlerini ve varlıklarını duyuracakları ve kendilerini zorla yaşatabilecekleri bir yol bulunsun da, nasıl olursa olsun anlayışından hareketle bu dar grup anlayışının peşine takılmışlardır. Onların amaçlarına piyon olmuşlardır.

Bu bölünmenin sonuçlarını hep birlikte gördük. Sonuç genel açıdan fiyasko ve koskoca bir derin açmaz. Yeni çelişki ve çatışmalar, yeniden biraraya gelmenin şartlarını şimdilik büyük oranda ortadan kaldırmıştır. Bundan, işçi sınıfı ve emekçi halkın kârlı çıktığı söylenebilir mi? kuşkusuz, hiç kimseden ideolojik ve ilkesel taviz vermesi ne istenir, ne de beklenebilir. İdeolojik-politik planda her gücün bağımsızlığı vardır ve olmak zorundadır. Kaldı ki, faşizme karşı mücadelede asgari noktalarda birlik için ortada gerçekten ciddi ideolojik-politik ayrılıklar yok. Hele, 12 Eylül protesto eylemleri için oluşturulan bir platformda hiç yok. Üç yıldır aynı platformda yürünlüğüne göre, demek ki, gerçekten ciddi bir engel yok. Eğer güçler dar grupçuluk ve sektörizmden anırlarsa. Zor ve engel teşkil eden, ideolojik-politik derin ayrılıklar değil dar grupçuluk ve sektörizmdir.

Evet, bu dar grupçu zihniyetin, sektörizm ve sorumsuzluğun sonucunu gördük. Yanlış kendi aramızda değil, yığınlar arasında da gördük. Hayal kırıklığı, umutsuzluk, güvensizlik ve geri çekilme... Her yıl 20 ile 30 bin arasında bir kitlenin katıldığı 12 Eylül protesto eylemlerine Alman-

ya'da bu yıl sadece 10 bin kişi katıldı. Fransa'da ise, ayrı ayrı da olsa zamanında bir eylem yapılamadı; 1,5 ay sonra yapılan eyleme sadece 150 kişi katıldı. Avrupa'nın diğer tüm ülkelerinde de durum aşağı yukarı aynı oldu. Bunu sadece dört yıllık sürede ciddi bir alternatifin yaratılmamış olmasına ve devrimci-demokratik saflardaki yünlük ve yorgunluğa bağlamak kendi gerçekliğimizden korkmak ve kaçmak olur.

Şimdi ne olacak, ne yapılmalıdır? Herkes şapkasını önüne koyup düşünmek zorundadır. Bu saatten sonra güç birlikleri, cephe çağrıları yapmak ne kadar inandırıcı olur. Kendimizi inandırdığımızı varsaysak bile; işçi sınıfını, emekçi halk ve Kürt ulusunu ne kadar inandırabiliriz.

Devrimin gerçekleştirilmesi ve faşizme karşı mücadelenin yükseltilmesinin dar grupçu anlayışlarla mümkün olmadığını hepimiz biliriz. Buna rağmen yanlışlarda ısrar etmenin anlamı niye? Herkes devrimi önce kendi bünyesinde gerçekleştirmelidir. Kaybedilen mevzilerin bu yolla elde edileceği ve bunlara ek yeni kazanımların kaçınılmaz olduğunu unutmamak gerekir. Bunlar yapıldıktan sonra, birlik çağrıları ve çabaları da somut bir zemine oturtulabilir. Aksi halde, içinde bulunduğumuz durum daha da kötüleşerek devam edecektir...

"FAŞİZME KARŞI

MÜCADELEDE

SAFLARIMIZI

SIKLAŞTIRALIM"

H O Z A N

(Destpêk rûp. 3'an)

Hozanek çaxa bê xwêdî be an jî bê xwêdî bê hiştin û destê alîkariyê dirêjî wî nebe, nikare bi bijundarî (sağlıklı) bifikire û xebatê biafirîne. Wê çaxê ew bê gavî xebatê dibê, dixebite, keda xwe difiroşe, daku debara xwe bike û bi vî awayî rihên wî yên hûnermendîtiyê jar dibin, dengê wî weke berê zîz dernakeve û wendabûna hozan û hûnermendîdan jî bê guman ji bo gelê Kurd metirseke (tehlike) mezin û heyf e.

Ji vê yekê xebata hozanan, perçekî mezin ji ya şoreşa netewî ya demokrasîye gel e. Perçek ji şoreşa Kurdistanê ye. Gerek rêxistinên ku, bi rastî bawerîya xwe bi serbixwebûna Kurdistanê û azadiya netewa Kurdanibin destên xwe dirêjî hûnermendên Kurdan bikin; da ku, ev hozan û dengbêj û hûnermendên Kurdan bibin kadroyên bi her awayî ji bo Kurdistanek serbixwe, Demokrat, Sosyalîst û yekbûyî.

Lê bi şertê ku, hozan û hûnermendên ku, berzewenda gelê xwe di ser berzewenda xwe re digrin û yên ku berzewenda xwe di ser berzewenda gel re digrin, ji hev cûda bikin !...

BİRİNDAR

7.10.1984

Berfîn

R Ö P O R T A J

(Say. 13'ten devam)

TALABANİ: Savaşın bitiminden sonra - istisnai durumun ortadan kalkmasıyla- herbir silahlı kişi kendi evlerine ve görevlerine dönecekler. Ancak bazıları (askeri olanlar) Irak silahlı kuvvetlerine bağlı olarak, sınır koruma güçleri içinde yer alacaklardır.

AL-ARABİA: Sizin aracılığınızla başka Kürt hareketleriyle görüşmeler var mı ?

TALABANİ: Hayır. Yanlış Mesud'un grubu ile Irak'la ilgili, Ulusal temele dayalı görüşmeler vardır. Yani bu görüşmelerin amacı onları İran'dan koparmaktır. Ancak İran'ın Hacı Ümran'a saldırısında, onların İran'a yardım etmeleri söz konusu oldu. Bundan sonra görüşmeler kesildi.

**BAŞKAN TARAF DEĞİL,
HAKEMDİR**

AL-ARABİA: Görüşmeler sırasında başkan Saddam Hüseyin ile görüştünüz mü ?

TALABANİ: Evet. Başkan Saddam Hüseyin'le iki defa görüştim. Kendisi görüşmelerden önce, tavrımızdan dolayı çok memnun oldu ve tavrımıza büyük bir değer verdi. Başkan ile görüşmeler büyük bir ciddiyet ile sürdürüldü. Çok açık ve samimi davranıldı. Kendisini, durumu çok iyi değerlendiren, Kürt-Arap kardeşliğine büyük önem veren bir eda içinde bulduk. Kendisi, tüm çelişkilerin çözüleceğine ve her şeyin halledileceğine dair söz verdi. Biz anlaşma olacağı umuduyla görüşmelerden çıktık.

O, soruna bir bütünlük içerisinde ve ileriye göreye bakıyor. Biz kendisine taraftır diye gitmedik. O, gerçekten bir hakemdir. Başkan otonomiye geliştirecek ve Irak'taki Kürt halkımızın amaçlarını gerçekleştirecektir. O dedi ki: "Biz yalnız Kürt halkını tatmin etmek için değil, aynı zamanda her yerde şenlenmesi ve rahatlaması için her şeyi vereceğiz". Biz başkan Saddam Hüseyin'in sayesinde, Irak'la anlaşmaya varacağımıza inanıyoruz. Eğer biz bu süreçte, başkan Saddam Hüseyin varken anlaşamazsak, başka hiçbir merkezi hükümetle anlaşmamız mümkün değildir. Hakikaten Başkan Saddam Hüseyin ile yapılan görüşmelerimiz karşılıklı güven içerisinde geçti. Başkanın Irak ve Kürt meselelerine gösterdiği ilgi, olayları kavrama yeteneği ve anlayışı birçok soruna çözüm getirdi. Bu görüşmelerimiz, Irak'ın bütünlüğüne ve parçalanmamazlığına olan büyük bir inanç temelinde geçti.

F E D E R A S Y O N . . .

(Say. 17'den devam)

olur. Bu başarı istenilen düzeyde, ideal bir başarı düzeyi olmasa bile, arzulanan düzeye giden yolu açar ve federasyonu bu gün içinde bulunduğu işlevsiz konumdan kurtarır. Sunduğumuz bu ana hedefler ve çalışma programı noktaları, az önce de belirttiğimiz gibi taslak durumundadırlar. Bundan dolayı da, tamamlanması veya çıkarılması gereken noktaların varolabileceği ihtimalini de göz önünde bulundurduk. Gelecek tüm öneri ve eleştirileri değerlendirmeyi

Y I L M A Z G Ü N E Y

(Say. 21'den devam)

lendi. İçerden halka ve devrimcilere moral veren mesajlar iletti. Ancak, içerde beden sağlığı olarak çok yıprandı, düşünce ve moral planında O'nu teslim alamayan burjuvazi, fiziki yönden çökertmeye çalıştı. Bunda amacına da ulaştı. Uzun hapis haneleri öldürdü. O'nun ölümünden Türk egemen sınıfları sorumludur. Y. Güney şimdi Paris'te kahraman 1871 Paris Komünçülerinin de yattığı ünlü Père Lachaise mezarlığında yatıyor. Komün kahramanlarıyla kucak kucağa....

Kaynak: (1) BERBANG, Sayı 7, S.9

bir görev biliyoruz. Diğer yurtsever ve demokratik güçlerin de aynı yönemi izlemeleri, federasyonun bu günkü konumundan kurtarılabilmesine en büyük katkı olacaktır. Federasyonun bu günkü işlevsiz konumundan kurtararak, İsveç'te yaşayan Kürtlerin demokratik düzeydeki resmi bir kuruluşu olması yolunda gerekli olan görevleri yerine getirmek için, yurtsever ve demokrat güçlerin birlik halinde önerici ve ilerletici olmaları bir zorunluluktur.

Federasyonu; yurtsever, demokratik ve dar grupçu anlayışlardan arınmış, iş yapabilir bir federasyona dönüştürmek için hep birlikte görev başına !

KAHROLSUN VAHŞET !

XWEDÎ : KOÇ – KAK , Komela Çanda Karkerên Kurdistanê
SAHÎBÎ :KOÇ – KAK ,Kürdistan İşçi –Kültür Derneği
UTGIVARE : Kurdistanans Arbetar–Kultur Föreningen
NAVNÎŞAN
ADRESS : Box 7031,163 07 SPÅNGA–SWEDEN
POSTGIRO: 98 66 50–0

BIHA : 7 Skr.
2 D-Mark

100 Lira